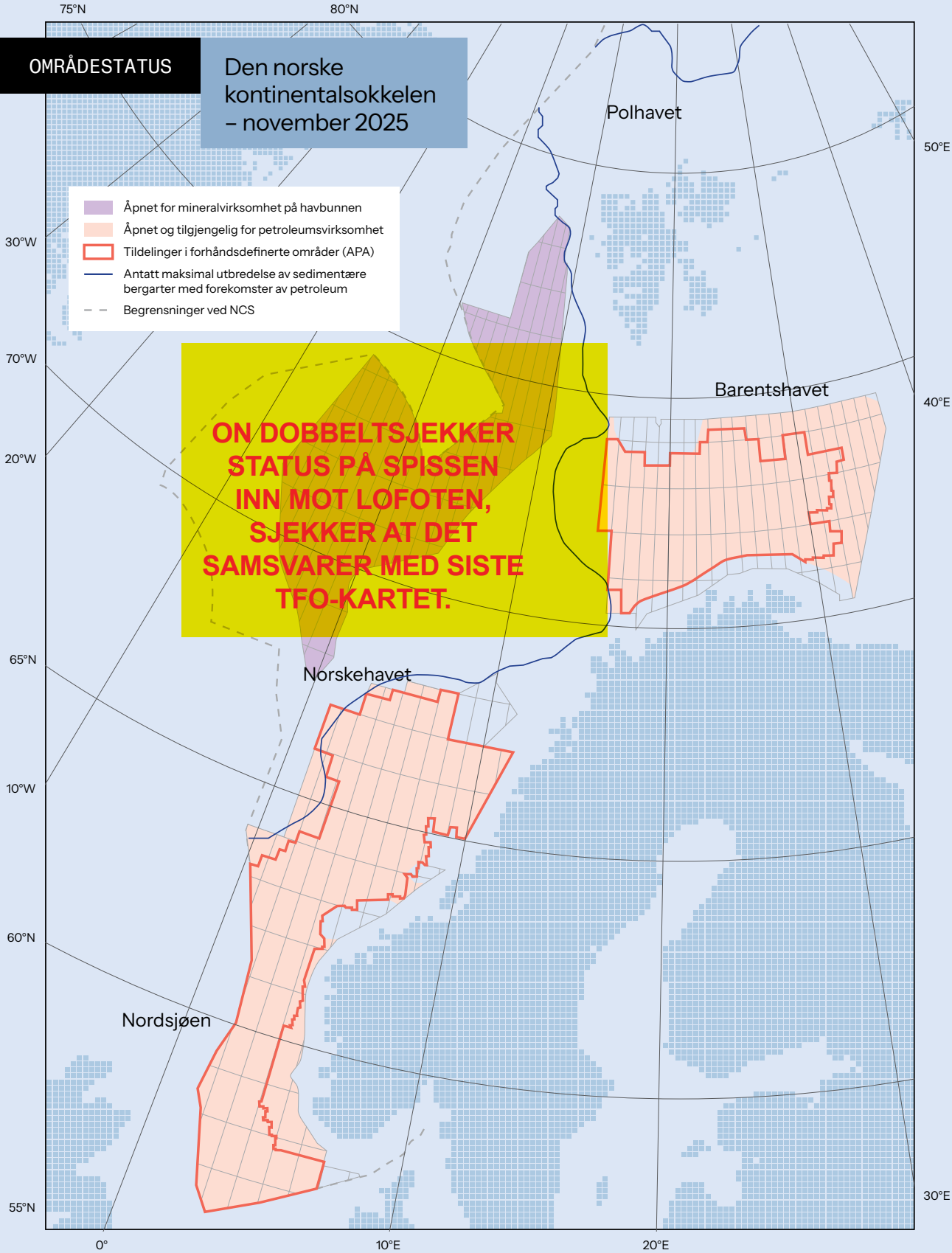

Utsikt

Norsk sokkel
mot 2050

Innhold

4–11	Innledning og hovedtrekk
12–21	KonKrafts anbefalinger for en konkurransekraftig sokkel mot 2050
22–37	En sokkel i endring Norsk sokkel kan fortsette å levere store verdier Fra store giganter til marginale funn Leting er en forutsetning Forskning, utdanning og ny teknologi
38–45	Norsk sokkel er viktig for hele Norge Arbeidsplasser og ringvirkninger i hele Norge Aktivitet i nord har stor betydning 90 prosent av overskuddet fra petroleumssektoren går til å sikre velferden i Norge
46–61	Energimarkedet i Europa mot 2050 Europa vil trenge mer enn vi kan produsere i 2050 Verden trenger olje og gass i overskuelig fremtid En urolig verden favoriserer stabile leverandører Produksjon av norsk olje og gass har lavest utslipp i klassen
62–71	Utvikling av nye næringer på sokkelen Norge har et unikt utgangspunkt for å lykkes med havvind Norge er et foregangsland for CO ₂ -lagring Store forekomster av havbunnsmineraler på norsk sokkel
72–75	Vedlegg: Tiltaksliste

Denne rapporten er utarbeidet i KonKraft-fellesskapet. KonKraft er en samarbeidsarena for Norges Rederiforbund, Offshore Norge, Norsk Industri, Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO), Fellesforbundet, Styrke og Landsorganisasjonen i Norge (LO). KonKraft skal være en premissleverandør for nasjonale strategier for petroleumssektoren, og arbeide for å opprettholde norsk sokkels konkurranseevne, slik at Norge forblir et attraktivt investeringsområde for norsk og internasjonal olje- og gassindustri, inkludert leverandørbedrifter og maritim næring. Rapporten er godkjent av Rådet som er KonKrafts øverste organ.

KonKraft Rådet består av:

- Kine Asper Vistnes, Leder, LO
- Ole Erik Almlid, Administrerende direktør, NHO
- Hildegunn T. Blindheim, Administrerende direktør, Offshore Norge
- Knut Arild Hareide, Administrerende direktør, Norges Rederiforbund
- Harald Solberg, Administrerende direktør, Norsk Industri
- Frode Alfheim, Forbundsleder, Forbundet Styrke
- Christian Justnes, Forbundsleder, Fellesforbundet
- Marianne J. Olsnes, Administrerende direktør, Norske Shell
- Kjetil Hove, Konserndirektør, Utvikling og produksjon Norge, Equinor
- Ståle Kyllingstad, Konsernsjef, IKM
- Simen Lieungh, Administrerende direktør, Odfjell Drilling
- Anne Jorunn Møkster, Konsernsjef og administrerende direktør, Simon Møkster Shipping AS
- Håkon Skjønberg, Director Business Development and Sales NCS, Technip FMC

Rapporten er utarbeidet av en arbeidsgruppe bestående av:

Ståle Knoff Johansen (Fellesforbundet), Inger Hoff (Styrke, KonKraft sekretariatet fra 27.03.26), Torbjørn Kjus (Aker BP), Kjetil Visnes, (Equinor), Anne Jorunn Møkster (Simon Møkster Shipping), Ivar Engan (KONGSBERG), Andreas Wulff (Vår Energi), Håkon Knudsen Toven, (Offshore Norge, leder KonKraft sekretariatet), Jørg Aarnes, (Offshore Norge, prosjektressurs) og Ann-Cathrin Vaage (Offshore Norge, prosjektleder).

Rapporten er utarbeidet under veiledning fra KonKrafts arbeidsutvalg som består av:

Benedicte Solaas (Offshore Norge), Torbjørn Giæver Eriksen (Offshore Norge), Knut Erik Steen (Norsk Industri), Runar Rugtvedt (Norsk Industri), Thomas Saxegaard (Norges Rederiforbund), Lill-Heidi Bakkerud (Forbundet Styrke), Olav Lie (LO), Mohammad Afzal (Fellesforbundet), Øyvind Slåke (Fellesforbundet), Per Øyvind Langeland (NHO), Christoffer Sahl (NHO), Geir Seljeseth (Forbundet Styrke) og Sindre Kvil (Styrke, KonKraft sekretariatet fram til 26.03.26).

August 2026

Fortsatt høy verdiskapning og sysselsetting

Krigen i Ukraina og stengingen av Hormuzstredet som følge av krigen i Midtøsten har påvirket hele verdensøkonomien. Det Internasjonale Energibyrådet (IEA) har beskrevet stansen i tilførselen av olje og gass som den største trusselen mot global energisikkerhet noensinne. De langsiktige konsekvensene er uklare, men det viser med all tydelighet hvor viktig politisk stabilitet er for verdens energileveranser.

Stabile og forutsigbare rammebetingelser har vært en viktig forutsetning for norsk sokkels konkurransekraft gjennom flere tiår. Det har ført til en olje- og gassproduksjon med lave klimagassutslipp, høy verdiskapning og store inntekter til felleskapet.

Siden starten av det norske oljeeventyret har utviklingen vært preget av lange perioder med store funn og feltutbygginger, i form av plattformer, produksjonsanlegg og omfattende infrastruktur. Aktiviteten har bidratt til utvikling av en verdensledende leverandørindustri og verft langs kysten, og ifølge Offshore Norges ringvirkningsanalyse så bidrar olje- og gassvirksomheten til over 200 000 arbeidsplasser fordelt over hele Norge.

Sokkelen går nå over i en mer moden fase, preget av en dreining fra feltutbygginger til mindre funn knyttet til eksisterende felt og infrastruktur. Hovedutfordringen nå er å dempe et framtidig produksjonsfall for å blant annet kunne ivareta Europas energisikkerhet. Samtidig er det fremdeles store uoppdagede ressurser på norsk sokkel. Spesielt i Barentshavet, den minst utviklede delen av sokkelen, er potensialitet stort. Olje og gass vil forbli viktig for Europa - vårt viktigste marked - både som energikilde og industriell innsatsfaktor, fram mot 2050. Selv i et scenario der EU og UK når sine klimamål, vil behovet for olje og gass overstige Norges produksjonskapasitet de neste tiårene.

For å opprettholde verdiskaping, industribygging, aktivitet og sysselsetting og Norges posisjon som stabil energileverandør til Europa må vi endre oss. Mer må gjøres raskere, bedre og enklere, samtidig som sikkerhet og beredskap for mennesker og natur opprettholdes. Samarbeid og partnerskap blir enda viktigere. Rammevilkårene må sikre opprettholdelse av leting, utvikling og produksjon. Forvaltningen av våre felles petroleumsressurser må tilpasses en ny tid.

Samtidig må vi utvikle nye næringer på norsk sokkel. Potensialet for havvind, CO₂-lagring og havbunnsmineraler på norsk sokkel er stort, og utvikling av disse næringene vil være avgjørende for at vi skal lykkes med å nå klimamålene, begrense den globale oppvarmingen og lykkes med energiomstillingen.

Ole Erik Almlid
Administrerende direktør
NHO

Hildegunn T. Blindheim
Administrerende direktør
Offshore Norge

Harald Solberg
Administrerende direktør
Norsk Industri

Knut Arild Hareide
Administrerende direktør
Norges Rederiforbund

Kine Asper Vistnes
Leder
LO

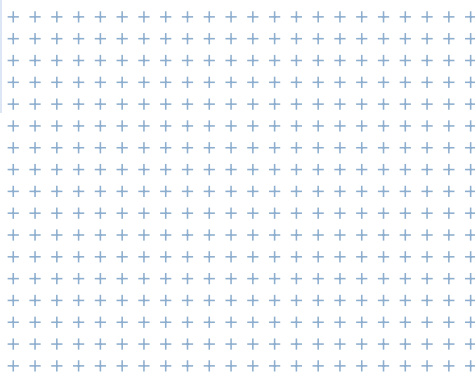

Christian Justnes
Forbundsleder
Fellesforbundet

Frode Alfheim
Forbundsleder
Styrke

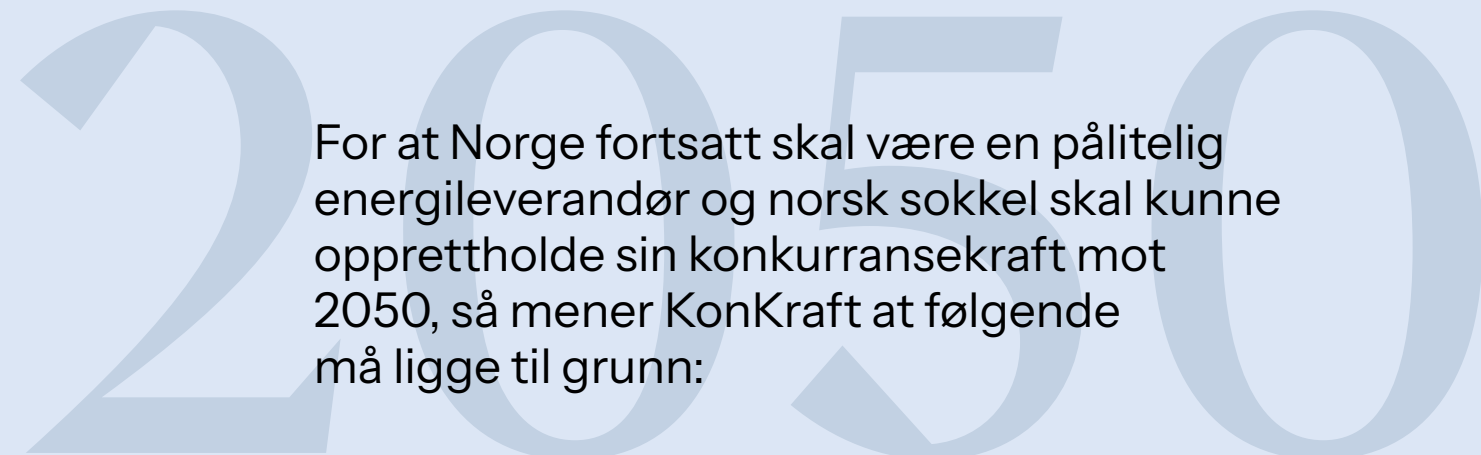
Hovedtrekk

Norges rolle som sikker og pålitelig energileverandør med lave utslipp har på få år gått fra å være viktig til å bli avgjørende for europeisk sikkerhet og konkurransekraft på lang sikt. Norsk sokkel vil i tiårene fremover være avgjørende for EUs og Storbritannias energi- og forsyningssikkerhet. Det vil være et langsiktig behov for olje og gass, samtidig som nye lavutslipps energinæring vokser fram og klimagassutslippene reduseres.

Norsk sokkel modnes og produksjonen av olje og gass på norsk sokkel forventes å nå et toppnivå om få år. Samtidig er det grunn til optimisme. Etter mer enn 50 år med aktivitet på norsk sokkel gjenstår det å produsere mer enn 40 prosent av antatte ressurser. Til tross for at tiden med mange store funn og utbygginger i stor grad er bak oss, er mulighetene fortsatt omfattende. I framtiden vil sokkelen i større grad preges av maksimering av verdien fra eksisterende felt, utvikling av mindre funn nær eksisterende infrastruktur, forbedret effektivitet og fortsatt reduksjon av utslipp. Dette krever en ny tilnærming til hvordan sokkelen videreutvikles og forvaltes fra aktørene i hele verdikjeden, fra politiske beslutningstakere og fra myndighetene. Norsk sokkel konkurrerer samtidig om kapital, kompetanse og gjennomføringskapasitet i et internasjonalt marked. Derfor må rammevilkår, kostnadsnivå, gjennomføringstid og tilgang til effektiv infrastruktur samlet sett gjøre det attraktivt å prioritere lønnsomme prosjekter i Norge.

Mer effektiv leting, utbygging og drift, nye samhandlingsformer, raskere beslutninger og standardisering er nøkkelfaktorer for å lykkes. Dette gjelder både for eksisterende og nye områder. Samtidig skal sikkerheten for personell, miljø og utstyr ivaretas.

For at Norge fortsatt skal være en pålitelig energileverandør og norsk sokkel skal kunne opprettholde sin konkurransekraft mot 2050, så mener KonKraft at følgende må ligge til grunn:

Det skal være trygt å jobbe på norsk sokkel	Offshorenæringene skal ha et høyt HMS-nivå. Det politiske grunnlaget for dette skjer innenfor rammene av den norske modellen, samarbeid med myndighetene og et formålstjenlig lovverk.
Forutsigbarhet for investeringer og langsiktige rammevilkår	Rammevilkårene må ligge fast og aktørene må kunne fatte beslutninger om investeringer med lav politisk risiko. Dette er avgjørende for å utløse verdiskapende aktiviteter og selve grunnmuren i satsningen på teknologiutvikling og de nye verdikjedene.
Langsiktig arealpolitikk	Tilgang til attraktivt og formålstjenlig areal er grunnlaget for alle offshorenæringene. Det innebærer jevnlige tildelinger av nytt og attraktivt leteareal for olje, gass og CO ₂ -lagring, gode utbyggingsmuligheter for havvind og tildeling av gode områder for utvinning av havbunnsmineraler.
En effektiv klima- og miljøpolitikk	Olje- og gassnæringen skal redusere utslipp av klimagasser i olje- og gassutvinningen til nær null i 2050. Dette forutsetter at olje- og gassnæringen blir likebehandlet med andre industrier og får en tilsvarende forutsigbarhet for å gjennomføre klimagasskutt.

Den norske modellen

Den norske modellen har vært og vil være selve bærebjelken for å sikre norsk sokkels konkurransekraft med høy verdiskaping og verdensledende HMS-arbeid og -standarder. Næringen har utviklet seg i et trepartssamarbeid mellom arbeidsgivere, arbeidstakere og myndighetene.

Høy produktivitet er avgjørende for konkurranseevnen i et land som Norge, som har høyt kostnadsnivå og høy levestandard. Produktivitetsvekst er mulig fordi industrien er innovativ, og fordi den norske modellen sikrer lærende arbeidskraft og korte avstander mellom de ansatte og ledelsen.

Kjernen i den norske modellen er:

- Velferdsstaten med sine universelle velferdsytelser
- Økonomisk styring med pengepolitikk og finanspolitikk
- Et organisert arbeidsliv med en koordinert lønnsdannelse

I Norge spiller arbeidslivets parter, regjering, storting og viktige institusjoner på lag for å sikre et bærekraftig velferdssamfunn. Denne måten å samarbeide på og organisere samfunnet kalles den norske modellen. Samspillet mellom de ulike delene i den norske modellen har vært avgjørende for å sikre høy sysselsetting, små forskjeller og et konkurransedyktig næringsliv.

DoggerBank og DolWin converter plattformer og Shell Penguins FPSO i Haugesund. Foto: Øyvind Sætre / Norsk Industri

KonKrafts anbefalinger for en konkurranse- kraftig sokkel mot 2050

Olje og gass

KonKraft anbefaler at Norge legger til rette for en olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel som er i samsvar med Søkeldirektoratets høye mulighetsbane¹. Selv med en markedsutvikling der Europa når sine klimamål, vil Europa ha behov for dette volumet av olje og gass. Pålitelig leveranse av olje og gass med lavt karbonfotavtrykk fra Norge vil derfor være viktig for Europas energisikkerhet – også i 2050. Dette krever en langsiktig, tverrpolitisk plan for petroleumsvirksomheten som legger til rette for følgende:

¹ Mulighetsbilder, Søkeldirektoratet

Forutsigbare, tilpassede og konkurransedyktige rammebetingelser
Stabilitet rundt petroleumsskatteregimet er en forutsetning for investeringsvilje på norsk sokkel. Samtidig må rammebetingelsene tilpasses en mer moden sokkel, der lønnsomme ressurser i økende grad er mindre, mer tidskritiske og avhengige av effektiv bruk av eksisterende infrastruktur. Fordyrende, ikke-hensiktsmessige krav og reguleringer må fjernes. Petroleumssektoren bør ikke ha en høyere samlet CO₂-pris enn andre sektorer, og CO₂-avgiften bør trappes ned i takt med økt kvotepris.

Mer effektive og tilpassede prosesser
Det er behov for en forbedring av regelverk og standarder, kortere behandlingstider, tettere samarbeid, mer effektive prosesser, og rapporteringer som er tilpasset prosjektene og utviklingen av mer avansert teknologi. Dette gjelder både for tildeling og tilbakelevering av lisenser, boring, utbygging og produksjon og nedstengning av felt.

Tilgang til attraktivt og formålstjenlig areal
Tilgang til attraktivt og formålstjenlig areal er avgjørende for videre utforskning og utvikling av norsk sokkel. Det innebærer videreføring og utvidelse av tidelingsordningen «Tildeling i forhåndsdefinerte områder» (TFO) til alt tilgjengelig areal som per i dag er åpnet for petroleumsvirksomhet. Samtidig må det vurderes om tidligere åpnete områder som allerede har gjennomgått konsekvensutredning skal gjøres tilgjengelige, og mer kunnskap må innhentes for uåpnede områder.

Potensialet i marginale funn nær eksisterende infrastruktur må utnyttes
Vinduet for å realisere mange marginale funn er i ferd med å lukkes. Det haster derfor med å legge til rette for forutsigbar og kommersielt bærekraftig tilgang som gjør det mulig å utnytte eksisterende infrastruktur før den fases ut. Dette vil bidra til å realisere gjenstående ressurser med fortsatt høy standard for sikkerhet og miljø og et lavere samlet fotavtrykk enn nye utbygginger.

Forutsigbarhet for videre utslippskutt på sokkelen
Norsk sokkel er inne i en avgjørende fase med investeringer og utvikling av langsiktig olje- og gassproduksjon med lavt karbonfotavtrykk. Næringen må gis nødvendig forutsigbarhet til å kunne gjennomføre utslippskutt ved utbygging av nye felt.

Politisk støtte til videreutviklingen av olje- og gassnæringens
leverandørindustri med tilhørende verdikjeder for å sikre at arbeidsplasser opprettholdes i hele Norge. Dette er viktig bidrag til grunnlaget for utvikling av bærekraftige løsninger, innovasjon og konkurransekraft på norsk sokkel og eksportmarkedet.

Havvind

Valgene som tas i inneværende stortingsperiode vil avgjøre om Norge har nok kraft og et konkurranse-dyktig industrielt fotfeste inn i 2030- og 2040-årene. En målrettet satsing på havvind vil styrke kraftbalansen, gi oss kraften folk og industri trenger, bidra til lavere strømpriser, kutte utslipp, skape arbeidsplasser og bygge eksportmuligheter. Dette krever en havvindsatsing som kombinerer fremdrift med forutsigbarhet, og som gir norsk næringsliv og bedrifter grunnlag for å investere, innovere og skalere.

For å realisere norske aktørers potensial for etablering av havvind i Norge er tilgang på tilstrekkelig arbeidskraft og evnen til å bygge videre på overførbar kompetanse fra olje- og gassnæringen og maritim sektor sentralt². Rask opparbeidelse av havvindspesifikk erfaring gjennom et hjemmemarked og internasjonale prosjekter vil være avgjørende. Det krever standardisering, automasjon og investeringer i nødvendig produksjonskapasitet, samt et betydelig utbyggingsomfang i markeder nær Norge.

Myndighetene må vurdere en helhetlig tiltakspakke som for eksempel kombinerer skatte- og finansieringsvirkemidler og tiltak for redusert risiko i konsesjons- og gjennomføringsfasen. Videre må myndighetene gi NVE i oppdrag å identifisere ett til to nye områder på norsk sokkel for bunnfast havvind, og iverksette tiltak som gir et godt beslutningsgrunnlag for et eventuelt hybridprosjekt fra Sørvestområdet. Videre må det legges til rette for en konkurransebasert auksjon om støtte til et prosjektområde for flytende havvind innen 2030.

KonKraft-organisasjonene vil understreke at havvindsatsingen må bygge på den norske arbeidslivsmodellen. Det innebærer krav til seriøsitet, gode lønns- og arbeidsvilkår, høy andel fagarbeidere og læringer, samt sterk arbeidstakermedvirkning. Utviklingen av nye næringer offshore må ikke gå på bekostning av helse, miljø og sikkerhet på sokkelen, og krever forsvarlige prosesser for regelverksutvikling og rammevilkår. Dette er avgjørende for sikkerhet, kvalitet og rekruttering.

² Havvind markedsutvikling og potensial 2024, Menon Economics

CO₂-lagring

Norge kan være en strategisk viktig partner for EU i deres planer for å etablere fangst og lagring av 50 millioner tonn CO₂ per år innen 2030. Industrien jobber derfor aktivt med å utvikle en bærekraftig næring for CO₂-lager på norsk sokkel gjennom å utvikle og modne fram fleksible løsninger som tillater gradvis skalering av tilbudt lagerkapasitet. Letetillatelsene for CO₂-lagring som modnes fram i dag har potensial til å lagre mer enn 60 millioner tonn CO₂ per år.

Etablering av konkurransedyktige CO₂-lager på norsk sokkel vil på sikt kreve at det etableres store lager som kan tilby stordriftsfordeler med lav lagringskostnad per tonn lagret CO₂. Dette betinger også at aktørene jobber aktivt med å finne kostnadseffektive løsninger gjennom modning av ny teknologi og beste praksis tilnærming til drift og vedlikehold. Norske lageraktører bør også vurdere infrastruktur-samarbeid for mottak av CO₂ fra EU.

For å realisere en næring for CO₂-lagring på norsk sokkel må norske myndigheter bidra til å skape forutsigbare rammer for investeringer. Regelverket må utvikles gjennom partssamarbeidet og tilpasses det faktiske risikobildet ved lagring av CO₂, og fiskale rammebetingelser må gi forutsigbar, full avskrivning av investeringskostnadene.

For norske utslipp bør det utvikles en ordning med statlig delfinansiert innkjøp av lagerkapasitet³ på kommersielle vilkår. Videre må det etableres et kommersielt grunnlag for investering i CO₂-fangst for norske utslipp. Dette innebærer at det etableres mekanismer som adresserer usikkerhet i lønnsomhet for CO₂-fangst i Norge, gitt antagelse om at CCS verdikjeden blir realisert, eksempelvis gjennom en auksjonsbasert ordning. Det vil være viktig at norske CO₂-lager ikke har dårligere konkurransevilkår enn CO₂-lager i andre land i Europa.

³ Ref. kap. 6.5 i utredningen av Oslo Economics på oppdrag fra ED og s. 69-70 i Miljødirektoratets rapport om klimatiltak i Norge 2026

Havbunnsmineraler

Havbunnsmineralnæringen bygger på etablert kompetanse, regulatorisk rammeverk og teknologi fra offshoreindustrien og maritim næring. Høye miljøstandarder hvor næringen sørger for en ansvarlig og bærekraftig ressursutvinning med lav miljøpåvirkning vil være en forutsetning for at næringen skal lykkes. Videreutvikling av moden offshoreteknologi for leting, miljøovervåking og produksjon vil være viktig for næringens utvikling.

Utviklingen av en norsk havbunnsmineralnæring vil kreve en detaljert geologisk og geofysisk kartlegging av åpningsområdet på sokkelen. Det må legges opp til et industrielt samarbeid ved kartleggingen, ved blant annet deling av miljødata. Dette betinger et tett samarbeid og datadeling mellom forskere, forvaltning og industri for å bygge kompetanse og sikre miljøforsvarlig utvinning, og vern av sårbare og representative områder i henhold til internasjonale forpliktelser. For å sikre rekruttering og utvikling er det også viktig at fagskoler, høyskoler og universiteter samarbeider for å utvikle relevante utdanningsløp.

For å utvikle en helhetlig verdikjede for havbunnsmineraler trengs det politisk stabilitet i form av ordinære konsesjonsprosesser som muliggjør leting, kartlegging og eventuelt utvinning. Det bør legges opp til skrittvis og forutsigbar åpningsprosess, med rammevilkår som gjør det attraktivt å investere. Dette vil kreve støtte til utvikling av mineralvirksomhet til havs gjennom videre ressurskartlegging, datainnsamling, industriell og miljømessig kunnskapsbygging, samt forskning og utvikling i en tidlig fase. I tillegg må det legges opp til bevilgning til Sökkeldirektoratet for studier og ressurs- og miljøkartlegging på havbunnen i den ytre del av den økonomiske sonen på norsk sokkel.

På samme måte som i olje- og gassnæringen, er det leverandørindustrien og hjemmemarkedet på land som er nøkkelen til ringvirkninger og aktivitet i hele landet.

En sokkel i endring

Produksjon på norsk sokkel har ligget på dagens nivå i 30 år – mye lenger enn det mange hadde forventet. Industrien jobber for å opprettholde det samme høye produksjonsnivået også de neste ti årene. Men det blir en stadig større utfordring å opprettholde produksjonen når flere av gigantene på norsk sokkel står framfor fallende produksjon. Det skjer samtidig som produksjonen fra norsk sokkel er viktigere for Europa enn på noe tidligere tidspunkt. Å opprettholde produksjonen av olje og gass fra norsk sokkel er derfor viktigere og samtidig mer utfordrende enn noen gang før.

Norsk sokkel kan fortsatt levere store verdier

I fem tiår har olje og gass fra norsk sokkel vært grunnlaget for industriell utvikling, energisikkerhet og velferd, og den kan forbli sentral i tiårene som kommer.

Norsk sokkel består i dag av om lag 100 produserende felt og en betydelig portefølje av installasjoner som sammen danner ryggraden i Europas viktigste energiprovins. Det er bygget ut en omfattende, solid og pålitelig infrastruktur som har muliggjort et høyt produksjonsplatå i mer enn 30 år. Dette har gitt høy verdiskaping, sysselsetter over to hundre tusen over hele landet⁴ og tilført betydelige inntekter til fellesskapet.

Den viktigste suksessfaktoren har vært kombinasjonen av høy leteaktivitet og evnen til å hente ut stadig større andel av ressursene i feltene som bygges ut. Evnen til å fortsatt finne nye ressurser, få mer ut av eksisterende felt,

og raskere og rimeligere transport til markedet, vil være suksessfaktorene for norsk sokkel fremover. Et mangfold av selskaper på sokkelen har også bidratt til å maksimere verdiskapingen gjennom gode kommersielle løsninger og kontinuerlig teknologiutvikling.

Tall fra Offshore Norge⁵ viser at i de to siste tiårene så har det på norsk sokkel i gjennomsnitt gått 6-7 år fra funn til produksjon (ledetid), og produksjonen fra en rekke felt er igangsatt på vesentlig kortere tid enn dette. Det viser at leting og utvikling på norsk sokkel på relativt kort tid vil kunne gi lønnsom produksjon og bidra til Norges energileveranser til Europa.

⁴ Ringvirkningsanalyse, Offshore Norge

⁵ Ledetid på norsk sokkel, Offshore Norge

UTNYTTELSE AV EKSISTERENDE GASS INFRASTRUKTUR ESSENSIELT

Gassen fra feltene i Norskehavet går gjennom rørinfrastruktur til Nyhamna og videre gjennom Langeled til Easington i Storbritannia som tar imot en tredjedel av gassforbruket i landet. Der går den inn i det britiske gassnettet og brukes til oppvarming av boliger, kraftproduksjon og industri.

De fleste av disse feltene er inne i en senfase med lavere produksjon og trykk. Det betyr at volumene gjennom denne eksportkjeden vil falle over tid. Uten nye gassressurser i nærheten vil denne delen av eksportsystemet gradvis svekkes. Nyhamna vil fortsatt være et svært viktig eksportknutepunkt de neste 10–15 årene, men gasstrømmen vil i økende grad være preget av modne felt med fallende produksjon som må motvirkes av tiltak og nye tie-backs.

Terminalen i Easington inngår også i britiske planer for hydrogen og industriell avkarbonisering, blant annet gjennom forslag om å utvikle Easington som et lavkarbon hydrogenknutepunkt med tilknytning til ny hydrogeninfrastruktur i Humber-regionen. Nye funn og felter som kan bidra til å opprettholde denne infrastrukturen er essensielt for å trygge energisikkerheten i Storbritannia.

Transportsystemet fra produksjon på norsk sokkel til mottaksterminaler i Europa

- Mottaksterminaler
- Plattformer
- Gassrørledning
- Olje og kondensatrørledning
- Andre gassrørledninger

Figur 1. Transportsystemet fra produksjon på norsk sokkel til mottaksterminaler i Europa (kilde: Sokkeldirektoratet).

Fra store giganter til marginale funn

Geologien på den norske sokkelen har gitt oss unike forhold for utvinning av olje og gass. Vi har siden starten på 1960-tallet funnet og produsert fra store felt som Ekofisk, Statfjord, Gullfaks, Troll og Johan Sverdrup. Innen 2030 har imidlertid flere av disse gigantene passert maksimalnivå og gått over i en moden fase. Fremover handler det først og fremst om å utvikle mindre funn nær eksisterende infrastruktur. Selv om disse funnene er små, så er verdien betydelig. En analyse fra Offshore Norge⁶ viser at det fra slike funn ligger et potensial på mer enn 500 millioner Sm³, noe som til sammen utgjør mer enn ressursene på Johan Sverdrup.

Overgangen fra store giganter til marginale funn vil endre hvordan næringen jobber på sokkelen. Det blir færre store utbygginger der utviklingsfasen tar veldig mange år, og i stedet flere mindre prosjekter som krever raskere og kostnadseffektive løsninger for å være lønnsomme. Tidligere tok det typisk seks til åtte år fra funn

til oppstart, nå er det to til tre. Før var det typisk to til tre havbunns-prosjekter hvert år som ble knyttet til eksisterende installasjoner, nå er det seks til åtte. Vesentlig kortere utbyggingstid og mindre investeringer betyr at den finansielle investerings-risikoen knyttet til hver enkelt utbygging fremover reduseres.

Næringens evne til å gjøre marginale funn lønnsomme og samarbeide om eksisterende infrastruktur blir avgjørende, og næringen må forbedre alle ledd i utviklingen av ressursene. Dette handler om hvordan vi leter, borer, bygger ut og drifter ressursene. Utviklingen gjør det også nødvendig å standardisere utbyggingene mye mer enn før for å oppnå raskere utvikling av funnene. Men det krever også at selskapene samarbeider smartere og mer effektivt, og at selskapene samarbeider enda tettere med leverandørene – også tidlig i prosessen.

⁶ Marginale funn på norsk sokkel – status, barrierer og mulighetsrom, Offshore Norge. Analysen omfatter ikke-utbygde funn større enn 1 MSm³ og i ressursklassene 4F, 5F og 7F.

Leting er en forutsetning

Ifølge Sjøkeldirektoratet er litt over halvparten av ressursene på norsk sokkel utvunnet. Produksjonen vil kunne holdes oppe på dagens nivå til etter 2035⁷ hvis norske myndigheter opprettholder jevn og forutsigbar tilgang til areal. Ordningen med tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO-ordningen) er i dag den sentrale delen i norsk letepolitikk, og må videreføres som hovedverktøyet for tildeling av areal. Samtidig må alt tilgjengelig areal som per i dag er åpnet for petroleumsvirksomhet inkluderes i de årlige TFO-rundene.

På norsk sokkel er det flere områder som tidligere har vært gjennom en full åpningsprosess med konsekvensutredning og stortingsvedtak, men er senere blitt stengt av ulike hensyn. Det må vurderes om det på bakgrunn av teknologisk utvikling og ny kunnskap ikke lenger er grunnlag for stengning av disse områdene.

Det er fremdeles store uoppdagede ressurser⁸ på norsk sokkel, og ressurs-estimatene er størst i Barentshavet.

Barentshavet nord er det havområdet som har høyest estimat for uoppdagede oljeressurser, mens Barentshavet sør har tilsvarende høyt estimat for gassressurser. Som figur 2 viser, så kan det være store ressurser i områder som i dag ikke er åpnet for petroleumsvirksomhet. Det er viktig for det norske samfunnet å få kunnskap om disse områdene gjennom for eksempel innsamling av seismikk. Bedre kunnskap om ressursomfanget vil gi bedre grunnlag for å diskutere hvordan man skal maksimere ressursutnyttelsen og verdiskapingen på norsk sokkel i framtiden.

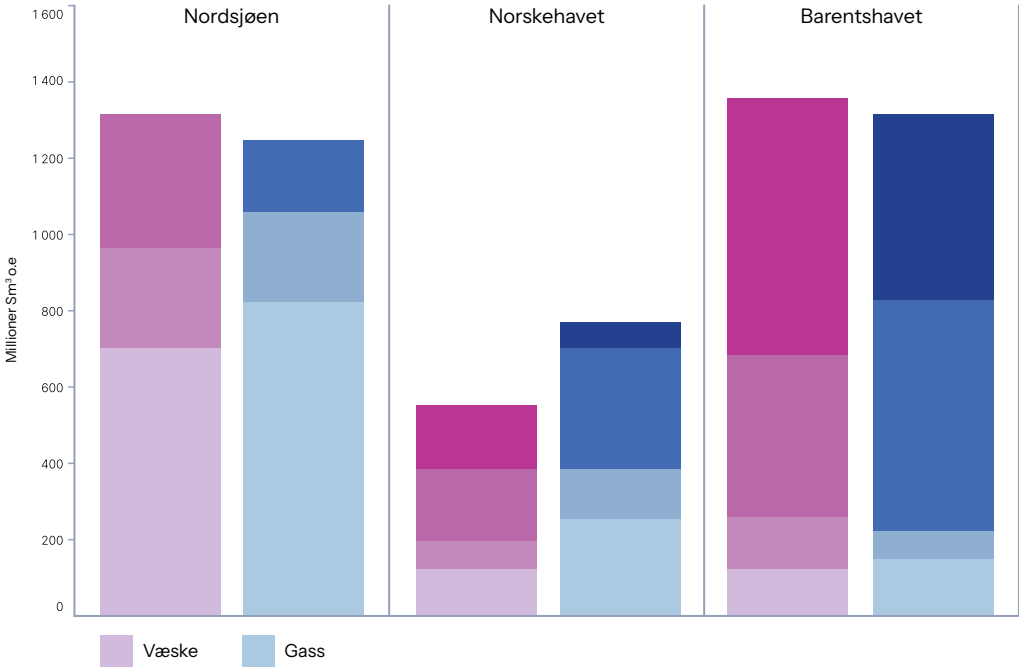
Barentshavet utgjør en viktig del av norsk sokkels framtid, og olje og gassaktiviteten i Barentshavet skjer allerede under et strengt forvaltningsplanregime der verdiskapning og bærekraft kombineres. Skal man realisere gasspotensialet i Barentshavet må det stimuleres til mer leting i området. Nye gassfunn vil kunne utløse behovet og forsvare byggingen av en rørledning fra Barentshavet som knyttes til det norske rørledningssystemet.

⁷ Ressursregnskapet 2025, Sjøkeldirektoratet
⁸ Uoppdagede ressurser er petroleumssressurser som ennå ikke er påvist ved boring

Gjenværende volum av væske- og gassressurser

ON sjekker med Sodir om det er endringer i figuren

Figur 2. Forventede gjenværende olje- og gassressurser fordelt på havområder og ressursklasser (kilde: Ressursregnskapet 2025 / Ressursrapporten for 2026: Ressursrapportar - Sjøkeldirektoratet)

Regelverket må tilpasses en ny tid

Når en stadig større andel av verdiskapingen kommer fra mindre funn med kortere tilbakebetalingstid, blir forutsigbare rammevilkår særlig viktige. Det samlede reguleringstrykket på norsk sokkel har utviklet seg i takt med næringens aktivitet og kompleksiteten i prosjektene. Selv om regelverkselementer i seg selv kan være godt begrunnet, kan summen av reguleringer føre til lengre beslutningsprosesser og høyere kostnader. Dagens reguleringer er tilpasset prosjekter som tar lang tid å utvikle og som i utgangspunktet tåler høye kostnader knyttet til utvikling. I en fase der prosjektene er mindre, mer standardiserte og tidskritiske, er det viktig at regelverk, dokumentasjonskrav og myndighetsprosesser er helhetlige og tilpasset virkeligheten, samtidig som det er innenfor rammene av den norske modellen med myndighetene og partene i arbeidslivet.

Virksomhet på sokkelen er underlagt krav og reguleringer som skiller seg fra regler og praksis i andre land. Flere av disse kravene har bidratt til høy sikkerhet og gode standarder, mens enkelte andre krav i stedet medfører uforholdsmessige høye kostnader og stor administrativ byrde som svekker norsk sokkels

konkurranseskraft. Internasjonale standarder bør vurderes benyttet, dersom det ikke svekker sikkerhet, arbeidsmiljø eller miljøhensyn. Et mer effektivt samspill mellom ulike forvaltningsorganer vil bidra til raskere prosjektgjennomføring og bedre lønnsomhet. EU har for å øke sin konkurransekraft satt i gang et svært omfattende arbeid med å forenkle EUs regelverk, også på energiområdet. Norge bør på samme måte arbeide for et regelverk i Norge som gir forenklet rapportering og unngår konkurransevridning.

Som et av de første landene i verden innførte Norge i 1991 en egen CO₂-avgift for utslippene knyttet til olje- og gassproduksjonen på sokkelen. Når Norge ble en del av EUs kvotehandelssystem i 2008, så ble dette lagt på toppen av CO₂-avgiften. Den samlede karbonprisen på norsk sokkel har økt med 160 prosent de siste seks årene. Likebehandling av sektorer er et viktig prinsipp i klimapolitikken for å sikre en kostnadseffektiv omstilling. Petroleumssektoren bør ikke ha en høyere samlet CO₂-pris enn andre sektorer, og fremover bør CO₂-avgiften trappes ned i takt med økt kvotepris.

Nytt bilde må godkjennes

Ole Jørgen Bratland / © Equinor

Konkurransenkraften på norsk sokkel i dag

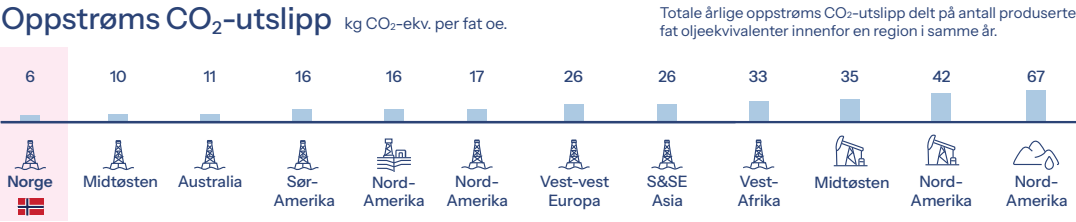
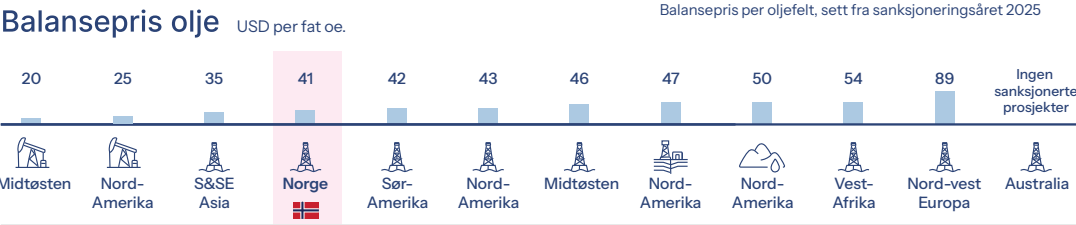
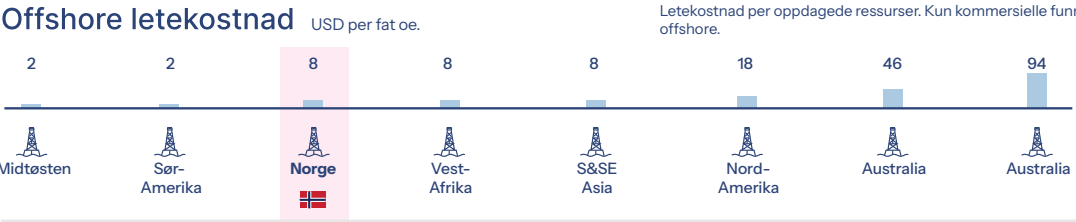
Letekostnadene på norsk sokkel er redusert fra ca. 12 USD/fat oe. i 2015 til et stabilt nivå på 7-8 USD/fat i 2025. Dette reflekterer et tydelig skifte mot feltnær, lavrisiko leting med høy funnsannsynlighet. Allikevel er marginalkostnaden for leting på norsk sokkel fortsatt over det globale snittet på 5.3 USD/fat oe. i 2025.

Oppdagede ressurser per brønn er blant de laveste globalt, blant annet som et resultat av høyere borefrekvens i Norge. En økning i oppdagede ressurser er nødvendig dersom Norge skal opprettholde dagens produksjonsnivå. Globalt faller antall letebrønner, mens Norge har økt aktiviteten i modne områder fra 34 brønner i 2022 til 49 i 2025. Dette styrker kortsiktig volum, men har begrenset effekt på lang sikt.

Balanseprisen på olje for sanksjonerte prosjekter i Norge har økt fra ca. 33 USD/fat i 2020 til ca. 41 USD/fat i 2025, tett opp mot det globale gjennomsnittet på ca. 44 USD/fat. Økningen reflekterer gunstige balansepriser på prosjekter som ble sanksjonert under det midlertidige skatteregimet, samt en kostnadseskalering drevet av inflasjon og knapphet i leverandørkjeden på grunn av den økte aktiviteten fra 2020.

Norges lave utslippstall styrker konkurransekraften for norske volum i det europeiske markedet. Norge utklasser globale aktører med et utslipp på 6 kg CO₂e per fat, mot et globalt gjennomsnitt som er fire ganger høyere. Denne bransjeledende profilen er et resultat av elektrifisering på sokkelen og stort fokus på lave metanutslipp. Lave utslippstall gir Norge et betydelig kommersielt og regulatorisk fortrinn i et Europa med økende fokus på energisikkerhet og utslipp langs hele verdikjeden.

Indikator og regioner

Former for olje- og gassproduksjon

Offshore
Utvinning fra reservoarer til havs, ofte fra plattformer langt ute på kontinentalsokkelen.

Skiferproduksjon
Utvinning fra lette skiferbergarter ved hjelp av horisontalboring og hydraulisk oppsprekking (fracking).

Onshore Konvensjonell
Tradisjonell oljeutvinning fra reservoarer på land, uten behov for spesialteknikker.

Bitumen
Bitumen utvinnes enten ved gruvedrift eller med dampinjeksjon

Figur 3. Konkurransenkraftsindikatorer for produksjon av olje og gass i ulike regioner (kilde: Rystad Energy)

Forskning, utdanning og ny teknologi

Offshorenæringene er spesielt avhengige av at kompetansen på realfag og teknologi styrkes. Det er positivt at stadig flere ungdommer søker seg til fag- og yrkesutdanning. Samtidig er det stadig færre som velger realfag i studieforberevende programmer på videregående, og grunnskole-elever mangler nok kompetanse i matematikk og naturfag. Derfor er det viktig at politiske strategier for realfag og teknologi følges opp med konkrete tiltak og nok midler.

Arbeidsstyrken innen petroleum blir stadig eldre. NORCE har anslått⁹ at antallet som går av med pensjon i petroleumsvirksomheten vil øke for hvert år fremover og utgjøre 3400 personer i 2035. Petroleum relatert aktivitet vil derfor kreve nyrekruttering. Kompetansen som er bygget opp på olje og gass vil også være viktig for å bygge opp de nye næringene. I dag har olje- og gassvirksomheter også aktivitet innen havvind, CCS og hydrogen. Ifølge NORCE er det nesten 40 000 personer som jobber i bedriftsenheter

som har aktivitet innen både olje/gass og de nye næringene.

Effektiv utvikling av norsk sokkel er også avhengig av betydelig forsknings- og utviklingsaktivitet. Energi2050¹⁰ er et nasjonalt strategiorgan for forskning, utvikling, demonstrasjon og markedsintroduksjon innenfor hele energiområdet. Energi2050 vil mot slutten av 2026 legge fram en strategi som skal være retningsgivende for myndighetenes og næringslivets samlede innsats innen

⁹ Alders og kompetanseprofil petroleum havvind ccus og hydrogen, Norce
¹⁰ Energi2050

forskning, utvikling og innovasjon på hele energiområdet.	og potensiell samling av energiklyngene kan øke konkurransekraften for norsk leverandørindustri, øke eksporten av energiteknologi og etablere et effektivt nasjonalt nettverk med solide internasjonale forgreninger.
Strategien skal bidra til å:	
- Styrke sikkerhet (inkludert arbeidsmiljø, beredskap og sikring), konkurransekraft og verdiskaping på hele energiområdet - Sikre langsiktig kunnskaps- og teknologiutvikling som ivaretar en bærekraftig energiomstilling og en sikker og effektiv energiforsyning - Bidra til en utvikling mot et lavutslippssamfunn innen 2050	Digitalisering bør brukes til å gjøre relevante sokkeldata mer tilgjengelige og anvendelige for myndigheter, rettighetshavere og leverandørindustri. Bedre tilgang til kvalitetssikrede data om blant annet kapasitet i eksisterende felt, rørledninger og prosesseringsanlegg kan redusere usikkerhet, korte ned tidlig-fasearbeid og gi bedre beslutningsgrunnlag for områdeutvikling, mindre funn og tilknytning til eksisterende infrastruktur. Det bør også vurderes hvordan relevante historiske prosjekt- og feltdata kan gjøres tilgjengelige i anonymisert form for å støtte bedre konseptstudier og raskere modning av prosjekter.

Norge har en rekke energiklynger over hele landet som samler bedrifter, forskningsmiljøer og offentlig sektor for å fremme innovasjon, omstilling og verdiskaping innenfor olje/gass og fornybar teknologi. Videre utvikling

Kunstig intelligens øker produktiviteten på norsk sokkel

Driften på norsk sokkel er kjennetegnet ved enorme datamengder. Ved hjelp av kunstig intelligens (KI) går tiden man bruker for å analysere data fra uker til minutter. Som et eksempel kan gjentatt svikt i en mekanisk tetning kreve at man må analysere alle tekniske data for å finne feilen. Spesieltrente KI-agenter kan da hente fram alt av dokumentasjon, sensorregistre og vedlikeholds-historikk, og i løpet av minutter gjøre en analyse for å finne årsaken til feilen. Fagekspertene kan så gå gjennom funnene og beslutte hva som må gjøres.

KI brukes også til å gjøre leting etter olje og gass mer effektivt. Letearbeidet

starter med data. Både nye data, men også historiske data som kan være samlet inn flere ti-år tilbake. Når all informasjon samles, så utgjør det et omfang og en kompleksitet som en menneskelig hjerne ikke er i stand til å håndtere. Vi har lenge brukt datamaskiner for å lagre og prosessere dataene. Men med mulighetene som har åpnet seg med kunstig intelligens løfter datamaskinenes bidrag til et nytt nivå.

Tiden som tidligere ble brukt på søking og leting etter data, brukes nå på tolkning og beslutning. Alt i alt hever dette kvaliteten på arbeidet.

Geofysiker Aina Juell Bugge utvikler algoritmer som kan tolke seismiske data.
Kilde og foto: Eivind Røhne / AkerBP.

Johan Sverdrup prosjektet, Modul løft av ferdig modul i Haugesund Foto: Øyvind Sætre / Norsk Industri

Norsk sokkel er viktig for hele Norge

Aktivitetene på norsk sokkel er en bærebjelke i norsk økonomi. Inntektene finansierer velferden og skaper arbeidsplasser i hele landet. Petroleumsinstallasjoner, maritime operasjoner og havner bidrar til Europas samlede forsvarsevne, spesielt i nordområdene.

Arbeidsplasser og ringvirkninger i hele Norge

Totalt bidrar aktiviteten fra olje- og gassvirksomheten i dag til at over 200 000 er sysselsatte¹¹. Av disse er 26 600 sysselsatt direkte hos olje- og gasselskapene, mens innkjøpene til olje- og gasselskapene gir en sysselsettingseffekt på rundt 155 000 personer i Norge. De ytterligere 30 000 sysselsatte er knyttet til leverandørenes eksport.

Offshorenæringen sysselsetter mennesker over hele landet, men har sterkest betydning i kystkommuner i Rogaland, Vestland, Møre og Romsdal og Finnmark. Ifølge Perspektivmeldingen fra 2024¹² vil samlet sysselsetting i petroleumsvirksomheten og leverandørvirksomheten falle med om lag 35 000 personer fra 2024 til 2030 og med vel 70 000 fra 2030 til 2060 ved en gradvis lavere aktivitet i petroleumssektoren (referanseforløpet). For de nye verdikjedene (havvind, batteri, hydrogen, CCS) har Samfunnsøkonomisk analyse anslått¹³ at det vil være behov for 16 000 sysselsatte i 2030 og over 60 000 i 2050 utover hva de har i dag.

En sterk leverandørindustri er en nøkkel for brede ringvirkningseffekter fra offshoreindustrien. I dag omsetter leverandørnæringene i Norge for mer enn 600 milliarder kroner¹⁴. Hvis aktiviteten på sokkelen går ned, vil det merkes først og hardest i leverandørindustrien. Leverandørindustrien er tett integrert i lokalsamfunn over hele landet. Små og store bedrifter leverer teknologi, varer og tjenester som muliggjør verdiskaping på sokkelen, samtidig som de skaper arbeidsplasser, kompetansemiljøer og skatteinntekter i hele Norge.

I tillegg til sysselsetting i leverandørindustrien med

underleverandører, skaper en arbeidsplass i leverandørindustrien gjerne grunnlaget for 3 arbeidsplasser i lokalsamfunn og regioner den er etablert i. Dette er arbeidsplasser både i privat og offentlig sektor, som for eksempel varehandel, byggenæring og kultur. Det skaper også grunnlaget for offentlige tjenester som for eksempel barnehager, skoleverket, kommunale tjenester og helse og omsorgstjenester. En politikk som svekker leverandørindustriens forutsigbarhet og markedsgrunnlag vil dermed ikke bare påvirke industrien i seg selv, men også ha store konsekvenser for lokalsamfunnene.

Norsk sokkel går nå inn i en fase preget av modenhet, haleproduksjon og økt andel mindre funn, tie-backs og felt i senere livsfaser. Dette stiller andre krav til leverandør-industrien enn i perioden som var preget av store utbygginger. Kostnadseffektivitet, gjennomføringsevne og teknologisk optimalisering er avgjørende for at produksjonen kan forlenges, verdier realiseres og eksisterende infrastruktur utnyttes fullt ut. Oppbygging av eksportmulighetene vil også være avgjørende.

Aktivitetsnedgang i olje- gassnæringen vil innebære en strukturell overgang for leverandør-industrien. Nye offshorenæringene – som havvind, CCS og etter hvert havbunnsmineraler – vil bli viktige, men vil i overskuelig framtid ikke alene kunne kompensere for aktivitetsnedgangen i olje- og gassnæringen. Havbruk har også stort potensiale hvor spesielt maritim og offshore teknologi og kompetanse er et viktig grunnlag. Det er derfor avgjørende at Norge opprettholder størst mulig aktivitet i olje- og gassnæringen for å opprettholde arbeidsplasser,

egen aktivitet, bevare kompetanse og videreutvikle egen konkurransekraft i påvente av nye næringer på sokkelen og på land. Om olje- og gassproduksjonen faller svært bratt (i tråd med Sokkeldirektoratets mulighetsbilde lav), så vil det gi enorme konsekvenser for antall arbeidsplasser i hele Norge. Både i form av direkte arbeidsplasser i næringen, men også for leverandørindustrien over hele Norge og lokalsamfunnene.

Historisk har norsk leverandørindustri spesialisert seg på skreddersydde, teknologisk avanserte løsninger tilpasset krevende forhold på norsk sokkel. Dette har gitt høy kvalitet, sikkerhet og pålitelighet, men også et høyt kostnadsnivå. Nye offshorenæringene kjennetegnes i større grad av serieproduksjon, standardisering, global konkurranse, og lavere marginer. Overgangen fra skreddersøm til serieproduksjon krever stabile rammevilkår, tid til kompetanseoverføring, tilgang på kapital og stabile hjemmemarkeder hvor nye løsninger kan testes og utvikles. Dette vil være avgjørende for å sørge for at verdiskapingen i nye offshorenæringene ikke flyttes ut av landet.

Et av norsk leverandørindustriens fremste konkurransefortrinn i møte med nye næringer, og utviklingen av olje- og gassvirksomheten, er evnen til å utvikle teknologi og omstille raskt i kombinasjon med flat arbeidsorganisering. I norsk leverandørindustri er det kort vei mellom operatøren som utfører arbeidet til ingeniøren som lager arbeidsunderlaget. Dette har vært avgjørende for å ha konkurransedyktig industri i et høykostland og vil fortsette å være nøkkelen til at man skal lykkes mot 2050.

¹¹ Olje- og gassvirksomhetens betydning for norsk økonomi, Offshore Norge
¹² Meld. St. 31 (2023–2024), Perspektivmeldingen
¹³ Rettferdig grønn omstilling, Samfunnsøkonomisk analyse
¹⁴ Utredning energinæringen 2024, Multiconsult m.fl.

Aktivitet i nord har stor betydning

Bygging av Hugin A og Valhall PWP hos Aker Solutions Stord. Foto: Aker Solutions.

Norge har vært, er og vil alltid være en maritim nasjon. Den norske maritime næringen sysselsetter nærmere 90 000 mennesker i Norge, og Norge er verdens femte største skipsfartsnasjon målt i verdi¹⁵ – om cruiseflåten holdes utenfor. Det gjør Norge til en maritim stormakt. Norge har verdens nest største og mest avanserte

offshoreflåte og har lenge hatt en ledende posisjon i dette segmentet. Den norske sokkelen er det absolutt viktigste markedet for den norske offshoreflåten. Ikke minst er leverandørindustrien og den norske maritime næringen er strategisk viktig for den nasjonale beredskapen og landets forsvar¹⁶.

¹⁵ Maritim Verdiskapingsrapport 2026, Menon Economics

¹⁶ Maritim klynges bidrag til nasjonal sikkerhet. Menon Economics

I Nord-Norge gir petroleumsaktiviteten langt større ringvirkninger enn olje- og gassproduksjonen alene. I 2024 bidro næringen til 5500 årsverk i landsdelen fordelt på både direkte ansatte i selskapene og leverandørindustrien, samt underleverandører¹⁷.

Høy og stabil aktivitet mot 2050 bidrar til tilstedeværelse, kompetanse og industrielle miljøer som ikke raskt kan bygges opp igjen dersom de først forvitrer. Petroleumsnæringen og mulighetene i Barentshavet er derfor ikke bare viktig for Norges energileveranser til Europa mot 2050, men også en av de viktigste driverne for arbeidsplasser, verdiskaping og lokale inntekter i store deler av Nord-Norge.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa har tydeliggjort hvilken strategisk betydning norsk energiproduksjon og tilhørende leverandørindustri har. I tillegg til å bidra til energisikkerhet, styrker olje- og gassvirksomhet i Nord-Norge europeisk sikkerhet på to gjensidig forsterkende måter:

- Olje- og gassvirksomheten opprettholder permanent bosetting, sysselsetting og offentlige tjenester i strategisk viktige områder, og motvirker fraflytting som ellers ville svekket samfunnsmessig robusthet, situasjonsforståelse og langsiktig suverenitets- og sikkerhetshevdelse.

- Samtidig understøtter energiinfrastrukturen overvåking, kontroll, beredskap og tilstedeværelse i nordområdene. Offshoreinstallasjoner, rørledninger, terminaler og logistikknutepunkter bidrar med avanserte overvåkingssystemer, maritim situasjonsforståelse og tett samarbeid med offentlige myndigheter og Forsvaret. Dette styrker evnen til å avdekke og håndtere trusler og hendelser.

Norske olje- og gasselskaper opererer i tett samarbeid med nasjonale og lokale myndigheter og er integrert i totalforsvars- og beredskapsstrukturer, både på land og til havs. Beskyttelse av kritisk energiinfrastruktur er uløselig knyttet til Europas samlede forsvarsevne og motstandskraft mot hybride trusler. Energiinstallasjoner, maritim trafikk, havner og forsyningskjeder inngår derfor i et bredere sikkerhetsøkosystem som styrker alliert situasjonsforståelse og støtter NATO og EUs arbeid gjennom å ivareta felles interesser i nordområdene.

¹⁷ Ringvirkninger, Offshore Norge

90 prosent av overskuddet fra petroleumssektoren går til å sikre velferden i Norge

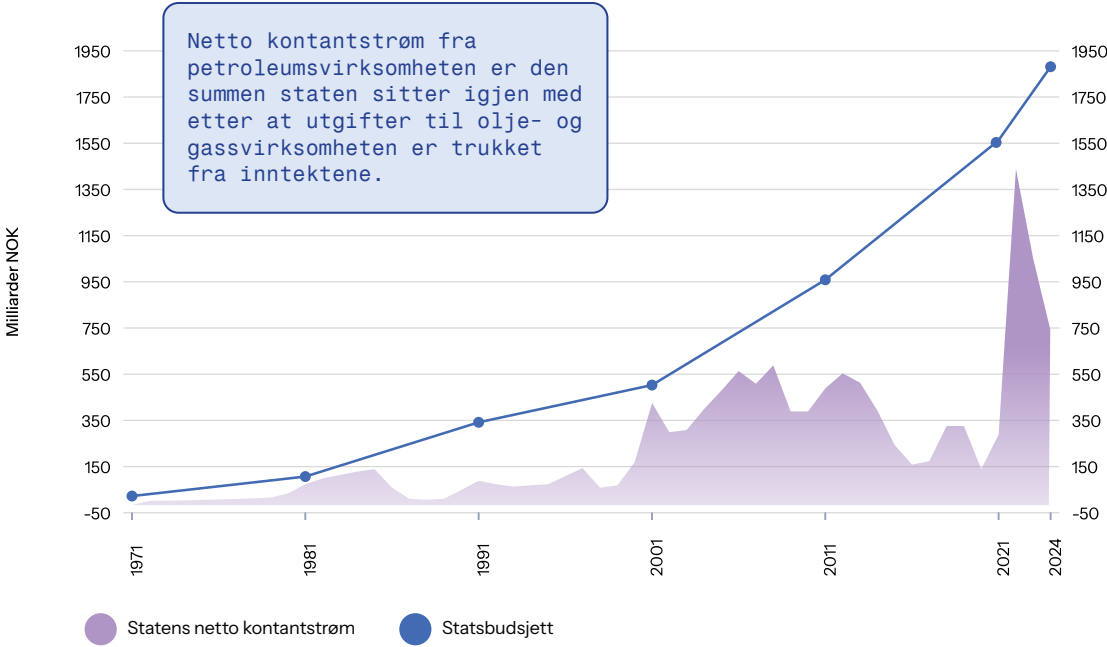
Petroleumsnæringen er Norges største næring målt i verdiskaping, statlige inntekter, investeringer og eksportverdi. Næringen har derfor stor betydning for norsk økonomi og finansieringen av offentlige velferdstjenester. Forvaltningen av petroleumsinntektene sikrer at de kommer hele felleskapet til gode.

Petroleumsnæringen er i dag eksponert for en marginal skattesats på 78 prosent. I tillegg har staten en eierandel på 67 prosent i Equinor og direkte eierskap i ulike lisenser gjennom Petoro (SDØE). Dette sikrer en statlig inntektsandel på nærmere 90 prosent. Statens inntekter (Statens netto kontantstrøm) har over tid variert med produksjonsnivå og petroleumspriser. Fra 1986 var salget av gass fra Norge samordnet gjennom gassforhandlingsutvalget (GFU), men denne ordningen ble avviklet fra 2002 og erstattet med selskapsbasert gassalg i tråd med EUs gassdirektiv og konkurranseregler. De siste årene har utslagene i Statens inntekter vært spesielt store. Under koronapandemien i 2020 utgjorde statens netto kontantstrøm fra petroleumsnæringen om lag 140 milliarder kroner. Under energikrisen i 2022 var den på nærmere 1 500 milliarder kroner, særlig drevet av svært høye gasspriser i Europa.

Statens inntekter fra petroleumsvirksomheten overføres

til statens pensjonsfond utland (SPU) som i dag har en verdi på rundt 22 000 milliarder kroner. Overføringer fra SPU benyttes til å dekke underskuddet på statsbudsjettet i tråd med handlingsregelen. Ved å kun benytte seg av den forventede langsiktige realavkastningen til SPU vil fondet være tilgjengelig for fremtidige generasjoner. Når de løpende inntektene fra petroleumsnæringen holdes utenfor statsbudsjettet beskyttes også offentlige velferdstjenester i stor grad mot svingninger i petroleumspriser og aktivitetsnivået i næringen fra år til år.

På lengre sikt står imidlertid offentlige finanser ovenfor utfordringer som kan påvirkes av retningen på petroleumspolitikken. Fremover forventes en betydelig endring i befolkningssammensetningen i Norge. Store fødselskull etter andre verdenskrig, kombinert med høyere forventet levealder gjør at befolkningsveksten nesten utelukkende er forventet å skje i de eldre aldersgruppene. Samtidig vil aktiviteten og inntektene fra petroleumsnæringen naturlig avta. Det vil legge press på offentlige finanser, og Finansdepartementet advarer mot at offentlige utgifter vil vokse vesentlig raskere enn inntektene utover på 2030-tallet. Dette gapet må dekkes enten gjennom lavere offentlige

Figur 4. Statens netto kontantstrøm (kilde: Norsk petroleum)

utgifter eller høyere inntekter. I dette bildet er det fornuftig at alle lønnsomme ressurser på norsk sokkel realiseres for å dekke et etterspørselsbehov i markedet.

En politikk som aktivt begrenser aktiviteten i petroleumsnæringen og hindrer realiseringen av lønnsomme prosjekter, vil gi større omstillingsutfordringer for norsk økonomi. Eksempler på aktivitetsbremsende tiltak er ulike former for bruttoskatter, som omstillingsavgifter eller produksjonsavgifter, eller letebegrensninger. SSBs tall¹⁸ viser at en forsert nedbygging av petroleumsnæringen kan gi negative effekter på offentlig og privat forbruk, reallønnsutvikling, verdiskaping og inntekter til felleskapet. Deres beregninger viser blant annet at verdien av SPU i et slikt tilfelle kan bli 8 000 milliarder kroner lavere i 2050 sammenlignet med en situasjon som følger Sökkeldirektoratets mulighetsbilde basis. Dette vil isolert

sett øke inndekkingsbehovet og legge ytterligere press på tilbudet av offentlige velferdstjenester.

Norsk sokkel konkurrerer med andre deler av verdens petroleumsforekomster om å tiltrekke seg investeringer, aktivitet og kompetanse. At sokkelen lykkes i denne konkurransen, er avgjørende for å sikre arbeidsplasser og verdiskaping i Norge. Konkurranseskraft handler om summen av skattenivå, kostnader, gjennomføringstid, regulatorisk risiko og tilgang til effektiv infrastruktur. For prosjekter med lavere volum og kortere levetid kan små forskjeller i disse faktorene være avgjørende for om investeringene realiseres. Utenlandsinvesteringer i olje- og gassutvinning og leverandørnæringen er også en betydelig del av totale utenlandsinvesteringer i Norge. Å opprettholde norsk sokkels evne til å tiltrekke seg kapital og industriell aktivitet er derfor viktig.

18 Utfordringer for lønnsdannelsen og norsk økonomi, SSB

Energi- markedet i Europa mot 2050

Norge må legge til rette for en olje- og gassproduksjon på norsk sokkel som er i samsvar med Sjøkeldirektoratets høyeste mulighetsbane¹⁹. Selv med en markedsutvikling der Europa når sine klimamål, vil Europa ha behov for dette volumet av olje og gass. Pålitelig leveranse av olje og gass med lavt karbonfotavtrykk fra Norge vil derfor være viktig for Europas energisikkerhet – også i 2050.

¹⁹ Mulighetsbilder, Sjøkeldirektoratet

Europa vil trenge mer enn vi kan produsere i 2050

Norsk olje og gass selges i dag primært til Europa. Om lag 95 prosent av norsk gass leveres i dag via rørsystem til EU og Storbritannia. I tillegg leveres flytende gass fra Melkøya som transporteres på skip som også kan nå andre markeder enn Europa. Norsk råolje kan selges og transporteres til et hvilket som helst land i verden med en lav transportkostnad. Det er derfor svært lav finansiell risiko for at norsk oljeproduksjon ikke skal finne et marked også i 2050.

Olje står i dag for om lag 40 prosent av Europas energiforbruk og gass står for godt over 20 prosent²⁰. For å vurdere det framtidige markedsbegrepet for norsk olje og gass har vi derfor valgt å se på Europas behov for olje og gass fram mot 2050. Vi har videre lagt til grunn at EU og Storbritannia når sine klimamål i tråd med Parisavtalen, og tilhørende framskrivninger for deres olje- og gassbehov fram mot 2050. Vi har så sammenlignet dette behovet med Sjøkeldirektoratets mulighetsbilde høy og lav for produksjonen på norsk sokkel. Denne sammenlikningen vises skjematisk i figur 6 for olje og figur 7 for gass.

Figur 6 viser at det samlede importbehovet for olje i 2050 er mer enn dobbelt så høyt som Sjøkeldirektoratets mulighetsbilde høy for norsk oljeproduksjon i 2050, også når klimamålene nås. Figur 7 viser videre at det samlede importbehov for gass i 2050 vil ligge over Sjøkeldirektoratets mulighetsbilde høy for norsk gassproduksjon, selv om de når sine klimamål.

EUs klima- og energipolitikk er for tiden under økende press, da både industrien og husholdningene har fått merkbart høyere strøm- og gasspriser. Konkurranseskraft og strategisk autonomi er derfor løftet høyere på agendaen, og rimelig energi har blitt en hovedprioritet gjennom blant annet EUs Affordable Energy Action Plan. Stabil, tilgjengelig og ren energi ses imidlertid som en forutsetning for å både nå klimamålene og sikre industriell konkurranseevne i Europa gjennom aktiv industripolitikk med større vekt på «Made in EU», styrket verdikjedesikkerhet og økt aksept for beskyttelsestiltak. Om EU og Storbritannia når sine klimamål vil avhenge av mange ulike faktorer, deriblant endrede politikkprioriteringer.

Dunkerque Terminal DA i Frankrike. Foto: Gassco

Trenger godkjenning av bildetekst og credit

²⁰ Statistical Review of World Energy, Energy Institute

Forutsetninger for figur 5 og 6

Etterspørselsbehov

EU har mål om å kutte sine CO₂-utslipp med netto 90 prosent innen 2040 og netto null utslipp innen 2050. EU-kommisjonens egne scenarier²¹ viser hva dette betyr for importbehovet for olje og gass. I figur 6 og 7 er det benyttet EU-kommisjonens scenario S2 hvor det oppnås 88 prosent reduksjon i CO₂-utslippene i 2040 og netto null i 2050. Dette anses å være dekkende for klimamålet på netto 90 prosent reduksjon innen 2040, siden målet åpner for at 5 prosent av utslippsreduksjonene mellom 2036 og 2040 kan oppnås gjennom kjøp av internasjonale kvoter. For Storbritannia er det i figur 6 og 7 benyttet importbehovet i scenarioet CCC Balanced Pathway²² som legger til grunn 87 prosent reduksjon i CO₂-utslipp i 2040 og netto null i 2050. Historisk netto import for olje og gass for EU og Storbritannia er beregnet ved å bruke forbruksdata fratrasket egenproduksjon i databasene til Energy Institute²³.

Produksjonsbaner

Sokkeldirektoratet har utarbeidet tre mulighetsbilder²⁴ for den totale produksjonen av olje og gass fram til 2050 innenfor allerede åpnete og tilgjengelige områder på norsk sokkel. Alle mulighetsbildene viser nedgang i produksjonen, men nedgangstakten er forskjellig avhengig av leteaktiviteten og teknologiutviklingen. Forskjellen i produksjon i 2050 er stor i de ulike mulighetsbildene. I Sokkeldirektoratets mulighetsbilde ”høy” opprettholdes produksjonen det neste tiåret før den gradvis avtar og omtrent halveres i 2050. Dette betinger høy leteaktivitet både i infrastrukturnære områder og i områder som er lite utforsket. Blant annet forutsetter dette mulighetsbildet at det tidlig i perioden gjøres flere større gassfunn i mindre modne områder i Norskehavet og at det gjøres flere store funn i Barentshavet som raskt bygges ut og at det også etableres ny og stor gasseksportkapasitet fra Barentshavet til Norskehavet. Dersom Sokkeldirektoratets mulighetsbilde ”høy” skal oppfylles, så vil det kreve enormt mye av både industrien og myndighetene.

I Sokkeldirektoratets mulighetsbilder for norsk olje- og gassproduksjon er det, som vist i figur 6 og 7, antatt at andelen olje og gass holdes på dagens nivå fram til 2050 og at andelen rørgass av total gassproduksjon holdes konstant på dagens nivå (95 prosent).

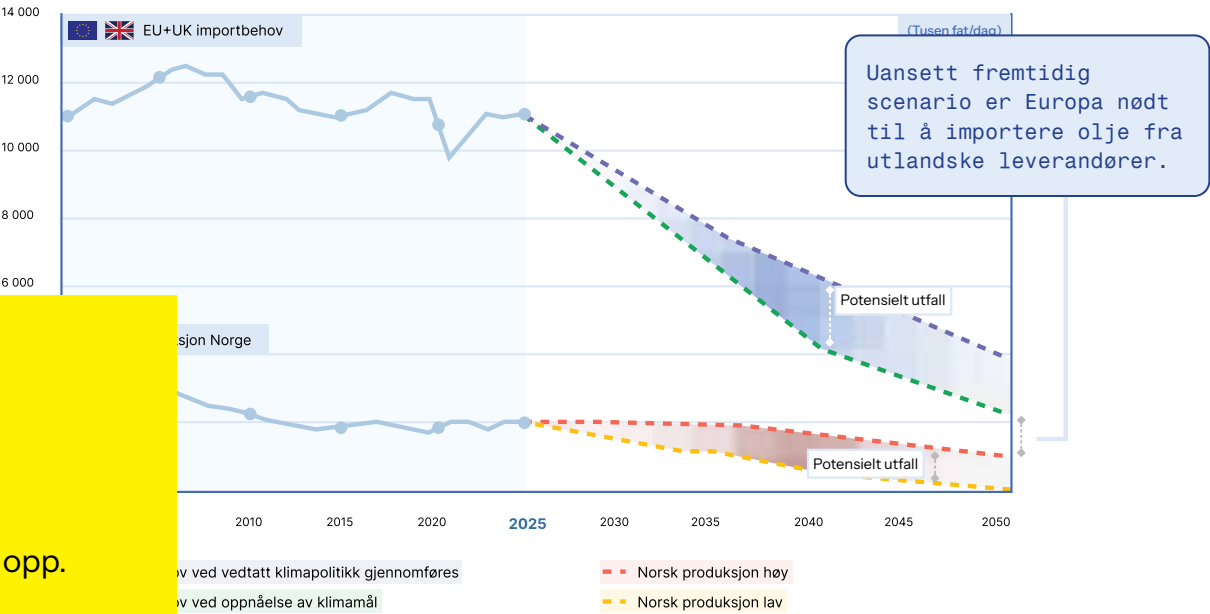
²¹ EU's 2040 target and path to climate neutrality by 2050, EU Commission

²² The Seventh Carbon Budget, Climate Change Committee

²³ Statistical Review 2026, Energy Institute

²⁴ Mulighetsbilder, Sokkeldirektoratet

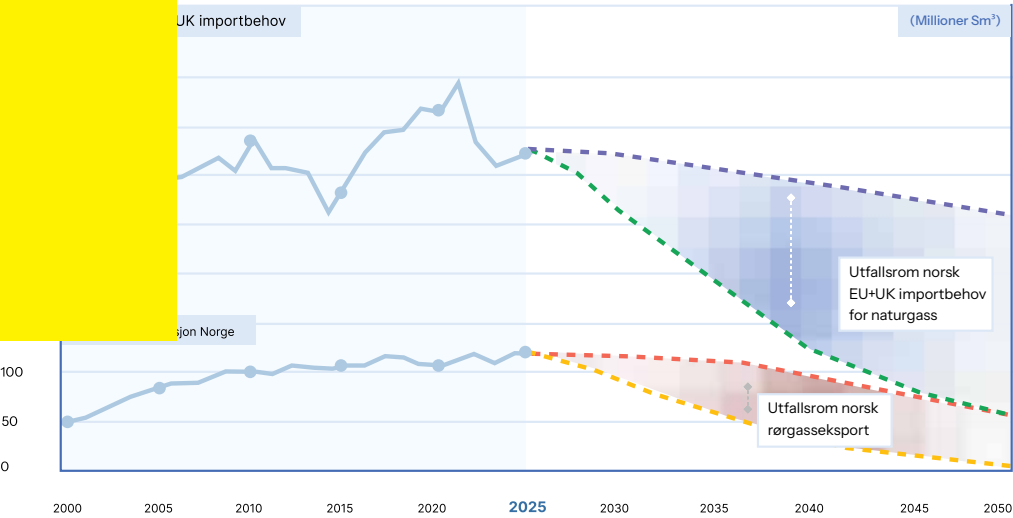
EU+UK importbehov for:
Olje vs norsk oljeproduksjon

Må rettes opp.

EU+UK importbehov mot norsk oljeproduksjon

EU+UK importbehov for:
Gass vs norsk rørgasseksportoljeproduksjon

Figur 6. EUs og UKs importbehov mot norsk rørgasseksport

Verden trenger olje og gass i overskuelig framtid

Siden den industrielle revolusjon har verdens befolkningsvekst og velstandsutvikling skapt et økende energibehov, og dette behovet har blitt dekket av stadig flere energikilder.

Figur 8 viser at nye energikilder ikke har erstattet de gamle, men har dekket en andel av det økende energibehovet (såkalt energiaddisjon). De gamle energikildene har samtidig fortsatt å vokse for å holde tritt med veksten i energietterspørselen. Dette er fortsatt tilfelle. En vesentlig reduksjon i produksjon av olje og gass vil medføre betydelige konsekvenser. Eksempelvis anslo FN at stengningen av Hormuzstredet, som blant annet reduserte den daglige produksjonen og handel med olje og gass, kunne resultere i at 45 millioner flere mennesker havnet i hungersnød.

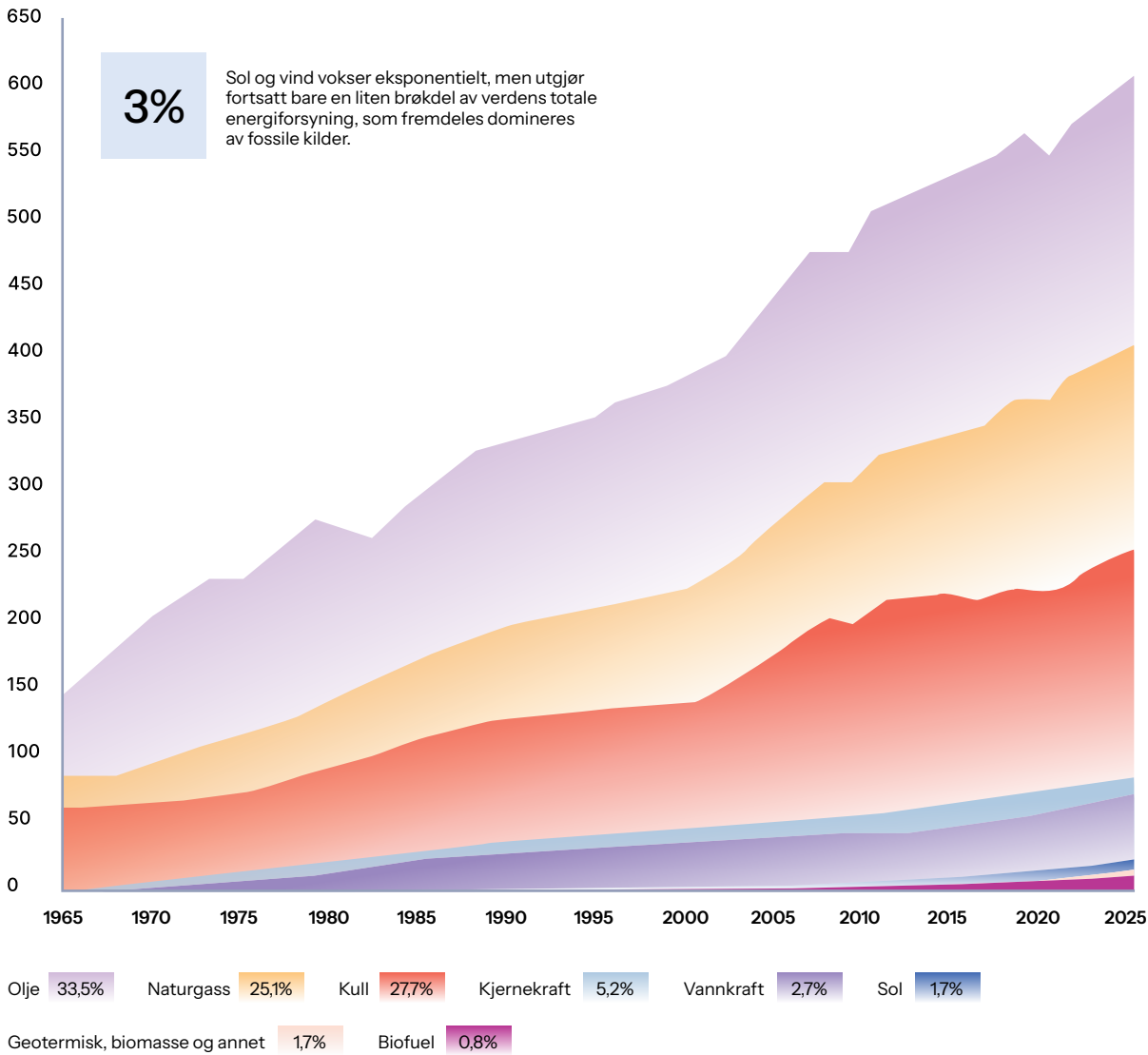
Dette viser at verden fortsatt er svært avhengig av både olje og gass. Olje benyttes til å produsere et stort antall produkter, alt fra plastprodukter, maling, bildekk, syntetiske tekstiler og asfalt, til flytende petroleumsprodukter som bensin, diesel, flydrivstoff og propan. Tilsvarende brukes gass som energikilde til oppvarming og kraftproduksjon i både industri og

husholdninger, og som innsatsfaktor i mange industrielle prosesser, slik som produksjon av kunstgjødsel, i stålindustri, i metanolproduksjon og raffineriprosesser. Det er derfor ikke enkelt å erstatte olje og gass med andre energikilder - til det er nytten fra disse produktene for stor.

Selv om vi ser en stor prosentvis økning i energi produsert fra fornybare kilder, viser figur 8 at fornybar energi fremdeles står for en svært liten andel av verdens energiproduksjon sammenlignet med olje, gass og kull. Det er likevel en stor energiomstilling på gang i de viktige sektorene veitransport og kraftproduksjon. Energibehovet i veitransportsektoren er fortsatt i vekst, og viser på samme måte som verdens totale energibehov, at forbruk av både nye og gamle energikilder vokser. Nesten 45 prosent av det globale oljeforbruket går med til veitransport, som således representerer den viktigste enkeltsektoren for oljemarkedet. Etter hvert som

Verdensbildet for energiproduksjon ser annerledes ut enn i Europa

Global energiproduksjon (exajoule)

Figur 7. Global energiproduksjon (kilde: Energy Institute's Statistical Review of World Energy)

elektrifisering av veitrafikk skyter fart globalt, vil elektrisitet erstatte en vesentlig andel av dette oljeforbruket. DNV anslår²⁵ at olje og elektrisitet vil representere omtrent lik andel av energiforbruket til veitransport i 2060. Dette kan også medføre at det totale energiforbruket til veitransport går ned, til tross for at verdens bilpark i DNVs scenario vokser med 50 prosent. Dette skyldes at el-motorer utnytter energi mer effektivt enn forbrenningsmotorer.

Elektrisitet utgjør i dag om lag 20 prosent av det totale energiforbruket i verden, men ambisjoner om å øke denne andelen er en viktig del av klimapolitikken. For å omstille kraftsektoren må andel av elektrisitet som produseres av fornybar energi eller kommer fra kjernekraft økes betydelig. Ifølge IEA²⁶ vil oppfyllelse av klimamålene kreve en halvering av utslippene fra kraftsektoren før 2030, men IEAs prognoser viser imidlertid at det ikke ligger an til noen vesentlige kutt i klimagassutslipp fra kraftsektoren i perioden 2020-2030. En utfordring med fornybare kilder som er værbaserte, er periodene hvor det ikke er tilstrekkelig sol eller vind til å dekke etterspørselen etter elektrisitet. Dette er særlig

problematiske for Europa da disse periodene ofte sammenfaller med perioder med høyere etterspørsel enn normalt. Gasskraft er den billigste måten å dekke energibehovet i periodene med manglende vind- og solkraft. Batterier kan dekke døgnbortfall av sol- og vindkraft, men ikke om bortfallet varer for lenge. Hydrogen kan også brukes til produksjon av reservekraft, men dette er i dag en dyr løsning som ikke i tråd med EUs planer for å bedre sin konkurransekraft gjennom bredere tilgang til rimelig energi.

I andre sektorer kreves det ofte vesentlige strukturelle endringer i både produksjons- og forbruksleddet for å erstatte forbruk av olje og gass. Inntil trenden med økende energibehov og vedvarende energiaddisjon avtar, er det dermed et behov for å opprettholde produksjon av olje og gass. I dag går det aller meste av investeringene i oljeindustrien med til å forsøke å unngå et for bratt fall i produksjonen. Dette kan illustreres med at dersom verden slutter å investere i ny leting og produksjon nå, så vil verden ifølge IEA²⁷ hvert år miste oljeproduksjon tilsvarende den sammenlagte produksjonen av olje fra Brasil og Norge.

²⁵Energy Transition Outlook Norway 2025

²⁶Electricity 2026, IEA

²⁷The implications of oil and gas field decline rates, IEA

OPPDATERT BILDEBESKRIVELSE

Ansatt hos Apodi Solar i Brasil med solcellepaneler. Foto: Einar Aslaksen / Equinor

En urolig verden favoriserer stabile leverandører

Siden Berlinmurens fall i 1989 har den vestlige verden hatt tro på at frihandel og åpenhet vil gi en stadig mer liberal, demokratisk og fredelig verdensorden og legge grunnlaget for internasjonal handel og teknologiutveksling.

Endring gjennom handel har vært en sentral del av europeisk politikk. Økningen i global handel har drevet global vekst og vært spesielt positivt for mange tidligere fattigere land. Samtidig har det medført at store deler av vesten har gått fra å være industriøkonomier til tjenesteøkonomier. Europas egen produksjon av energi og råvarer, som olje, gass, stål og mineraler, har sunket drastisk, og man importerer nå varer i langt større grad.

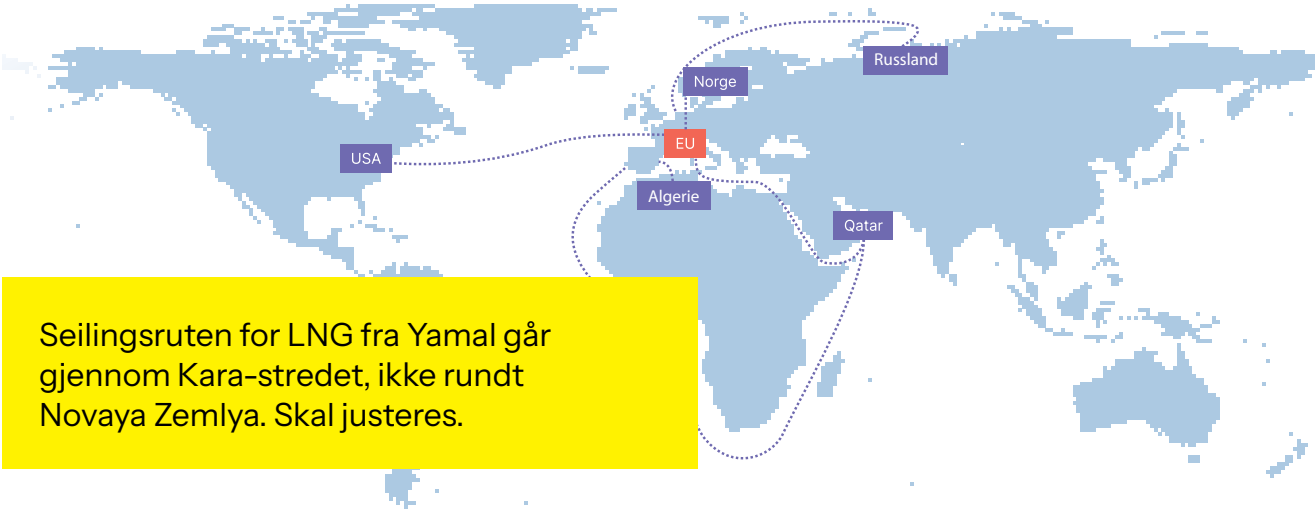
De siste årene har imidlertid vist at et slikt system er sårbart i urolige tider – noe som har vært særlig tydelig etter Russlands invasjon av Ukraina i 2022 med konsekvensene det fikk for EUs energiforsyning. EU har lovfestet en utfasing av gassimport fra Russland

innen slutten av 2027, mens lovkravet om utfasing av oljeimport fra Russland har blitt utsatt på grunn av situasjonen i Midtøsten våren 2026. Importen av russisk gass til EU var på 18 prosent i 2025.²⁸ Dette er en betydelig nedgang fra nivået før invasjonen i Ukraina som var på rundt 50 prosent, men allikevel gjenstår det mye for at EU når målet om full utfasing av russisk gass.

Import av russisk gass til EU er erstattet med flytende naturgass (LNG) levert med skip fra hele verden. Som figur 9 viser så fraktes LNG over lange distanser med tilhørende høyt utslipp av klimagasser, høye kostnader og usikkerhet rundt seilingsrutene.

²⁸ Europas energikvadrilemma, Econ Intel og Offshore Norge rapport 2026

Transportruter for gass til EU

Figur 8. Ruter for transport av naturgass til EU

Med en verdenssituasjon som er vesentlig mer uberegnelig og konfliktfylt enn den har vært siden den kalde krigen, har EU en betydelig utfordring med forsyning av energi og råvarer fra stater med konflikter eller mangelfull stabilitet. Som figur 10 viser så er mange av landene som EU importerer

olje og gass fra lite demokratiske, har mye korrupsjon, lav politisk stabilitet og lav grad av frihet²⁹. EU og Storbritannia maksimerer i dag importen av olje og gass fra Norge, og det er grunn til å tro at de også vil gjøre det fremover av energisikkerhetsmessige hensyn.

²⁹ Europas energikvadrilemma, Econ Intel og Offshore Norge rapport 2026

Kategorisering av EUs største leverandører av olje og gass etter fire samfunns-indekser

Land	% av EUs gassimport	% av EUs gassimport	Demokrati	Korrupsjon	Ytringsfrihet og medbestemmelse	Frihet
Norge	33%	33%				
USA	18%	18%				
Kasakhstan	–	–				
Saudi-Arabia	–	–				
Libya	–	–				
Irak	–	–				
Nigeria	2%	2%				
Storbritannia	4%	4%				
Aserbajdsjan	4%	4%				
Algerie	14%	14%				
Russland	18%	18%				

God Middels Svak Dårlig

De fire indeksene måler hver sin side av samfunnsforhold: demokrati (frie valg og reell politisk konkurranse), korrupsjon (misbruk av offentlig makt for privat vinning), ytringsfrihet og medbestemmelse (om folk kan si sin mening og påvirke makthaverne)og frihet (politiske rettigheter og sivile friheter samlet).

Kilder: The Economist Democracy Index (demokrati), Transparency International Corruption Perceptions Index (korrupsjon), Verdensbankens Worldwide Governance Indicators – «Voice and Accountability» (ytringsfrihet og medbestemmelse) og Freedom House Freedom in the World (frihet).

Figur 9. Kategorisering av EUs største leverandører av olje og gass etter fire samfunns-indekser basert på informasjon fra The Economist, Transparency International, World Bank, Freedom House, Eurostat og Bruegel (kilde: Europas energikvadrilemma, Econ Intel og Offshore Norge rapport 2026)

Produksjon av norsk olje og gass har lavest utslipp i klassen

For at norsk olje- og gassvirksomhet skal være i tråd med klimamålene må utslipp fra både produksjon, transport og forbruk av norsk olje og gass være i tråd med utslippsmålene i landene der utslippene forekommer eller tas inn i klimaregnskap. Som vist i figur 6 og 7, så er det samlede importbehovet for olje

og gass i EU og Storbritannia i 2050 høyere enn produksjonen i Sjøkeldirektoratets mulighetsbilde høy, også når klimamålene i EU og Storbritannia nås. Norsk olje og gass kjennetegnes også ved at klimagassutslipp som forekommer i produksjons og transportleddet er vesentlig lavere enn for andre land, se figur 11 og 12.

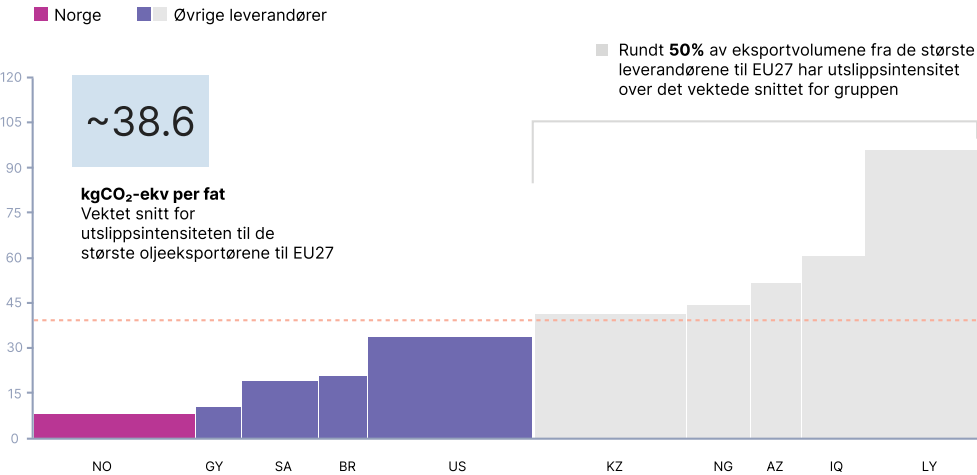
Nytt bilde må godkjennes
Trenger bildetekst

/ © Equinor

Oppstrøms- og midtstrøms-utslippsintensitet for de:
Største oljeeksportørene til EU27 i 2025

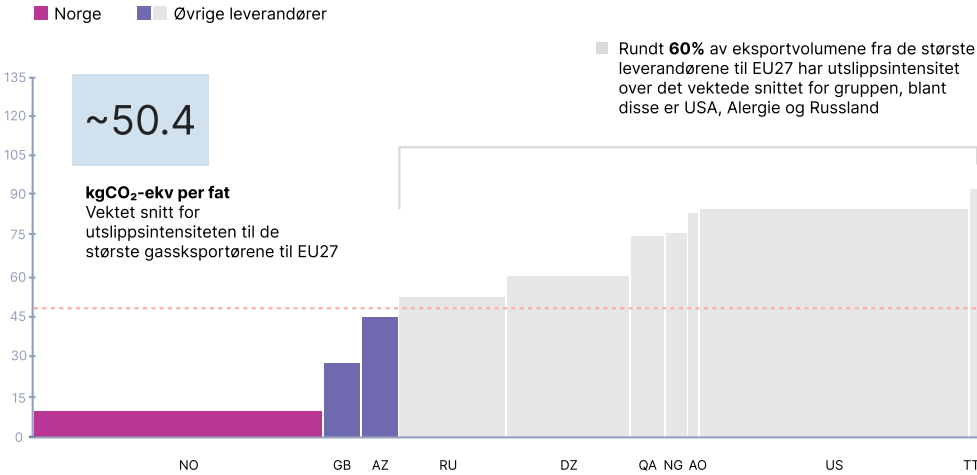
kg CO₂-ekv per fat

Figur 10. Utslippsintensitet for oljeeksportører til EU27 (kilde: Rystad Energy, 2026)

Oppstrøms- og midtstrøms-utslippsintensitet for de:
Største gasseksportørene til EU27 i 2025

kg CO₂-ekv per fat

Figur 11. Utslippsintensitet for gasseksportører til EU27 (kilde: Rystad Energy, 2026)

Norge har lave utslipp knyttet til produksjon av olje og gass grunnet blant annet miljøreguleringer, høye klimagassavgifter, forbud mot faking, systematisk arbeid med å redusere utslipp over tid, og bruk av landstrøm. For gass er utslipp i transportleddet særlig betydningsfullt for frakt av flytende gass (LNG), som transporteres på skip. Det er derfor spesielt fordelaktig at det meste av norsk gass eksporteres til Europa med rør. Som vist i figur 11 og 12, så er klimagassutslipp i produksjon- og transportfasen for norsk olje og gass er 3 ganger lavere for olje og 6 ganger lavere for gass enn gjennomsnittet av landene som eksporterer olje og gass til Europa. For gass er utslippene mindre enn en tidel av tilsvarende utslipp for LNG importert fra USA, som nå er største eksportør av gass til Europa.

Konkraft Statusrapport for 2026³⁰ har en langsiktig utslippsprognose for norsk sokkel for årene 2030–2050. Denne viser at klimagassutslipp fra norsk sokkel fram til 2050 kan reduseres med 80–90 prosent sammenlignet med 2005. Bransjens mål er nær null utslipp for produksjon av olje og gass i Norge i 2050, noe som er i tråd med norske og europeiske klimamål og forpliktelser under Parisavtalen.

Lagring av CO₂ på norsk sokkel kan også bidra betydelig til klimagassutslippsreduksjoner. EU kommisjonens forslag til revisjon av klimakvotesystemet tillater bruk av karbonfjerning (fangst og lagring av biogent CO₂) til å kompensere for fossile utslipp. Mengden biogent CO₂ som lagres på norsk sokkel i 2050 kan bli betydelig. CO₂-lagringsselskapet Northern Lights har eksempelvis planer om å lagre 430 000 tonn biogent CO₂ årlig fra Danmark allerede fra 2027, og ytterligere 800 000 tonn biogent CO₂ årlig fra Sverige i 2028.

KonKraft-analysen 2026 viser at industriens opprinnelige mål om 40 prosent utslippsreduksjon innen 2030, slik det ble formulert i klimastrategien fra 2020, fortsatt er innen rekkevidde – forutsatt at identifiserte og planlagte tiltak faktisk realiseres.

Den langsiktige prognosen viser at norsk olje- og gassindustri kan redusere utslippene betydelig også etter 2030, samtidig som aktiviteten på sokkelen videreutvikles. Dersom alle identifiserte tiltak realiseres, kan utslippene reduseres med om lag 60 prosent i 2040 og 87 prosent i 2050 sammenlignet med 2005. Prognosen viser samtidig at det er nødvendig å modne og realisere nye tiltak for å nå det langsiktige målet om nær null utslipp i 2050

³⁰ KonKraft statusrapport

Utvikling av nye næringer på sokkelen

Norsk sokkel har gode forutsetninger for å utvikle nye offshorenæringer som havvind, CO₂-lagring og havbunnsmineraler. Dette er viktig om vi skal lykkes med energiomstillingen og begrense den globale oppvarmingen. Det vil også gi aktiviteter i leverandørindustrien og bidra til arbeidsplasser i hele landet.

Norge har et unikt utgangspunkt for å lykkes med havvind

Norge har en konkurransedyktig leverandørindustri, sterke maritime miljøer og mer enn 50 års erfaring fra komplekse olje- og gassprosjekter. I tillegg har vi et fornybart, vannkraftbasert kraftsystem som kan balansere ut store volum av vindkraft. Samtidig møter norsk økonomi en dobbel utfordring: Vi må sikre nok fornybar kraft til elektrifisering og ny vekst, og vi må utvikle nye lønnsomme eksportnæringer, som kan ta mer av verdiskapingen etter hvert som aktiviteten innenfor olje- og gassindustrien på norsk sokkel gradvis avtar. Havvind er en av få satsinger som allerede tidlig på 2030-tallet kan levere på begge: store kraftvolumer, økt konkurransekraft for industrien, investeringer i nye verdikjeder og en styrket global posisjon innenfor flytende havvind.

Krafttettersspørselen øker raskt som følge av elektrifisering av samfunnet og fremvekst av nye næringer. Med dagens manglende tempo i kraftutbyggingen risikerer Norge et kraftunderskudd allerede tidlig på 2030-tallet. Kraftunderskudd gir økte priser, redusert konkurransekraft og svekket attraktivitet for ny industrietablering. For kraftkrevende industri er tilgang til rimelig kraft en grunnforutsetning, og en situasjon med mulig kraftmangel øker risikoen for nedlegging og utflagging

av eksisterende industri. Næringslivet i Europa betaler i dag dobbelt så mye for kraften som USA og omtrent 50 prosent mer enn i Kina³¹. Økte energikostnader rammer den europeiske industriens konkurranseevne, og fører til nedjustering av kapasitet og nedleggelser av industribedrifter. Reduseres den industrielle aktiviteten i Europa, mister den norske industrien livsgrunnlaget. Mange steder er industrien hjørnesteinsbedrifter i sitt lokalsamfunn, og ringvirkningene når ofte langt ut over den bygda eller kommunen bedriften er plassert. Havvind er en av få teknologier som kan levere store fornybare energivolumer innen relativt kort tid, og dermed styrke forsyningssikkerheten i Norge og Europa.

De første storskala havvindparkene på norsk sokkel er nå på vei mot realisering gjennom utviklingen av Sørlige Nordsjø II og Utsira Nord. ENOVA har, etter at Hywind Tampen ble satt i produksjon i 2022, tildelt støtte til ytterligere to flytende havvindprosjekter (Goliatvind i 2024 og Wind Catching Systems i 2025). Norsk havvindsatsing møter imidlertid på utfordringer. ENOVA har trukket tilbake støtten til Goliatvind grunnet at prosjektet ikke lot seg realisere innen femårsfristen. Ventyr har søkt om utsatt frist for konsesjonssøknad på Sørlige Nordsjø II grunnet en rekke uforutsette forhold.

Stortinget vedtok i juni 2026 å be regjeringen legge fram en ekstern kvalitetssikring, samfunnsøkonomisk analyse og vurdering av teknologiutviklingspotensialet for støtteprogrammet for flytende havvind. Liknende utfordringer har vi også sett ellers i Europa, og toneangivende land som Storbritannia og Danmark justerer derfor løpende sine støtteprogrammer for å gjøre havvindprosjekter attraktive. Den norske havvindsatsingen vil kreve fortsatt kraftfulle tiltak for å lykkes.

Allerede i dag jobber det rundt 7000 personer i den norske havvindnæringen, som i 2024 omsatte for over 60 milliarder kroner³². Situasjonen for norske offshoreverft er derimot blitt svekket de siste årene. Situasjonen i dag tilsier at ordrebøkene tynnes ut fra 2027. Allerede ser vi at dette får konsekvenser i form av nedbemanning og tap av kompetanse som kan bli sentralt i en havvindsatsing. Det blir færre og mindre prosjekter innenfor olje og gass, samtidig som at det har tatt lengre tid å realisere havvindsatsingen på norsk sokkel.

Skal havvindnæringen fortsette å vokse med oppdrag til små og store norske leverandørbedrifter, er det flere forhold som må på plass, deriblant oppbygging av et hjemmemarked. En havvindsatsing i Norge, der norske aktører får muligheten til å delta, vil kunne bidra til en omstilling av dagens offshore leverandørindustri.

Både petroleumsnæringen og maritim næring har gjennom flere tiår bygget opp kompetanse som er direkte overførbar til havvind: ingeniørarbeid, dyktige fagarbeidere prosjektgjennomføring, marine operasjoner, installasjon, drift og vedlikehold, samt en moden sikkerhets- og kvalitetskultur. Som all aktivitet, så må havvindsatsingen bygge på den norske arbeidslivsmodellen. Det innebærer krav til seriøsitet, gode lønns- og arbeidsvilkår, høy andel fagarbeidere og lærlinger, samt sterk arbeidstakermedvirkning. Utviklingen av nye næringer offshore må ikke gå på bekostning av helse, miljø og sikkerhet på sokkelen, og krever forsvarlige prosesser for regelverksutvikling og rammevilkår. Dette er avgjørende for sikkerhet, kvalitet og rekruttering.

³¹Electricity 2026 – Prices, IEA

³² Norske energinæringer fortsetter å vokse og LeverandørKRAFT, Havvind.no 4, Multiconsult

Norge er et foregangsland for CO₂-lagring

Karbonfangst og -lagring globalt har de siste 15 årene gradvis vokst fra å lagre i underkant av 10 millioner tonn per år (Mtpa) i 2010 til rundt 50 Mtpa i 2024. Dette omfatter både bruk av CO₂ til økt oljeutvinning (CO₂-EOR) og injeksjon av CO₂ for permanent lagring (CCS). Norge har vært en pioner på dette feltet og har til nå lagret over 25 millioner tonn CO₂ i tilknytning til Sleipner og Snøhvit feltene siden 1996. Northern Lights, som ble satt i drift i 2025, er også verdens første prosjekt som tilbyr kommersiell CO₂-transport og -lagring som en tjeneste.

I tillegg til disse tre prosjektene har norske myndigheter per august 2026 tildelt 13 letetillatelser til aktører på norsk sokkel, hvorav tre er tilbakelevert. Den planlagte totale årlige injeksjonskapasiteten til disse lagringsstedene er på over 60 Mtpa. Med tilstrekkelig markedsgrunnlag kan denne injeksjonskapasiteten realiseres innen 2035. Dette gjør at Norge kan være en strategisk viktig partner for EU i deres planer for å etablere fangst og lagring av 50 Mtpa CO₂ innen 2030 og det firdobbelte innen 2040.

Markedet for CCS i Europa er i en tidlig fase. For å kunne ta investeringsbeslutning (FID) krever prosjekteiere av førstegenerasjonsprosjekter både en

forretningsmodell med en akseptabel balanse mellom risiko og avkastning, mekanismer for å samordne FID-tidslinjer på tvers av CCS-verdikjeden og tilstrekkelige forpliktelser fra utslippere for å utvikle infrastruktur for transport og lagring. Per august 2026 er det kun to CO₂ lagerprosjekter i EU (Porthos og Greensand) som har tatt investeringsbeslutning, og ytterligere to i Storbritannia (Northern Endurance Partnership og HyNet) i tillegg til Northern Lights.

Den langsiktige utviklingen av et marked for CCS i Europa avhenger i første rekke av utviklingen av karbonprisen, og i andre rekke av utviklingen og forutsigbarheten til

verdien på karbonfjerningskreditter og markedets villighet til å betale mer for produkter med lavt karbonfotavtrykk. Før disse faktorene har nok kraft til å drive videre utvikling i CCS markedet, vil støtteordninger og andre politiske virkemidler for klimatiltak være avgjørende for skaleringstakten til CCS.

Utviklingen av karbonpris i Europa mot 2050 er i stor grad politisk styrt. Dette gjelder blant annet valg knyttet til framtidig justering av EUs kvotemarked (EU ETS), karbongrensetoll (CBAM) og tilhørende fleksibilitetsmekanismer. DNV har anslått³³ at med en gjennomsnittlig karbonpris i Europa på USD 150 i 2030 og USD 250 i 2050, kan 336 Mtpa CO₂ bli lagret i Europa i 2050. Til sammenligning har IEA i sitt Stated Policies scenario³⁴ med mer konservative antagelser om utviklingen av karbonprisen i Europa og globalt, anslått at 305 Mtpa kan bli lagret globalt i 2050.

Den realiserbare injeksjonskapasiteten til tildelte lisenser på norsk sokkel kan dekke en stor andel av Europas CO₂-lagringsbehov. Siden det også utvikles CO₂-lager i andre land i Europa og Norge ligger lengre fra de store utslippskildene i Europa, er det rimelig å anta at norske CO₂-lager bare vil lagre en andel av total mengde CO₂ som blir fanget for å lagres i Europa. Dette betyr at fremveksten av en bærekraftig næring for CO₂-lagring på norsk sokkel før 2040 betinges av en høy og stabil karbonpris og nødvendig supplerende støtte i tidlig fase.

Samtidig er det lite trolig at Europa vil nå sine ambisjoner verken for CCS eller overordnede klimamål uten at betydelige mengder med CO₂ blir lagret på norsk sokkel. EU viser i sin strategi for industriell karbonhåndtering til et behov for 200 Mtpa CCS i 2040³⁵. IEA sitt netto null i 2050 scenario³⁶ peker på behov for vesentlig mer. Dette krever mer lagringskapasitet enn det EU har realistisk potensial til å etablere. Norge og Storbritannia er de fremste partnerne til EU for å tilby lagringskapasitet.

Alle CO₂-lager i EU og EØS området skal ifølge EUs regelverk kunne ta imot CO₂ fra utslippere i Norge. Utvikling av en bred portefølje av CO₂-lager på norsk sokkel vil imidlertid være av strategisk viktig betydning for norske utslippere, ettersom tilgang til lager i geografisk nærhet gir et konkurransefortrinn. Dette bør hensyntas i utforming av virkemidler for realisering av karbonfangst fra norske utslippspunkt. En stor offshore næring for CO₂-lagring vil også ha ringvirkninger til maritim industri. Mange av de tidlige prosjektene for CO₂-lagring i Europa vurderer konsept for å transportere CO₂ fra kunder til lager eller mottaksterminal med skip. Offshore skip benyttes til å utføre mange operasjoner knyttet til modning, drift, vedlikehold og nedstengning av CO₂-lager. En bred etablering av mottaksterminaler for CO₂ kan også legge til rette for at CO₂-fangst fra eksos på skip blir et konkurransedyktig alternativ til lav-utslipps drivstoff.

Northern Lights-anlegget i Øygarden kommune, nord for Bergen. Foto: Torstein Lund Eik/ Equinor.

³³ Energy Transition Outlook 2025, DNV
³⁴ World Energy Outlook 2025, IEA
³⁵ Towards an ambitious Industrial Carbon Management for the EU, European Commission
³⁶ World Energy Outlook 2025, IEA

Store forekomster av havbunnsmineraler på norsk sokkel

På norsk sokkel finner man store og konsentrerte forekomster av metaller som kobber, sink og sjeldne jordarter. Disse metallene er alt fra vindturbiner til batterier, forsvarsteknologi og elektriske motorer helt avhengige av.

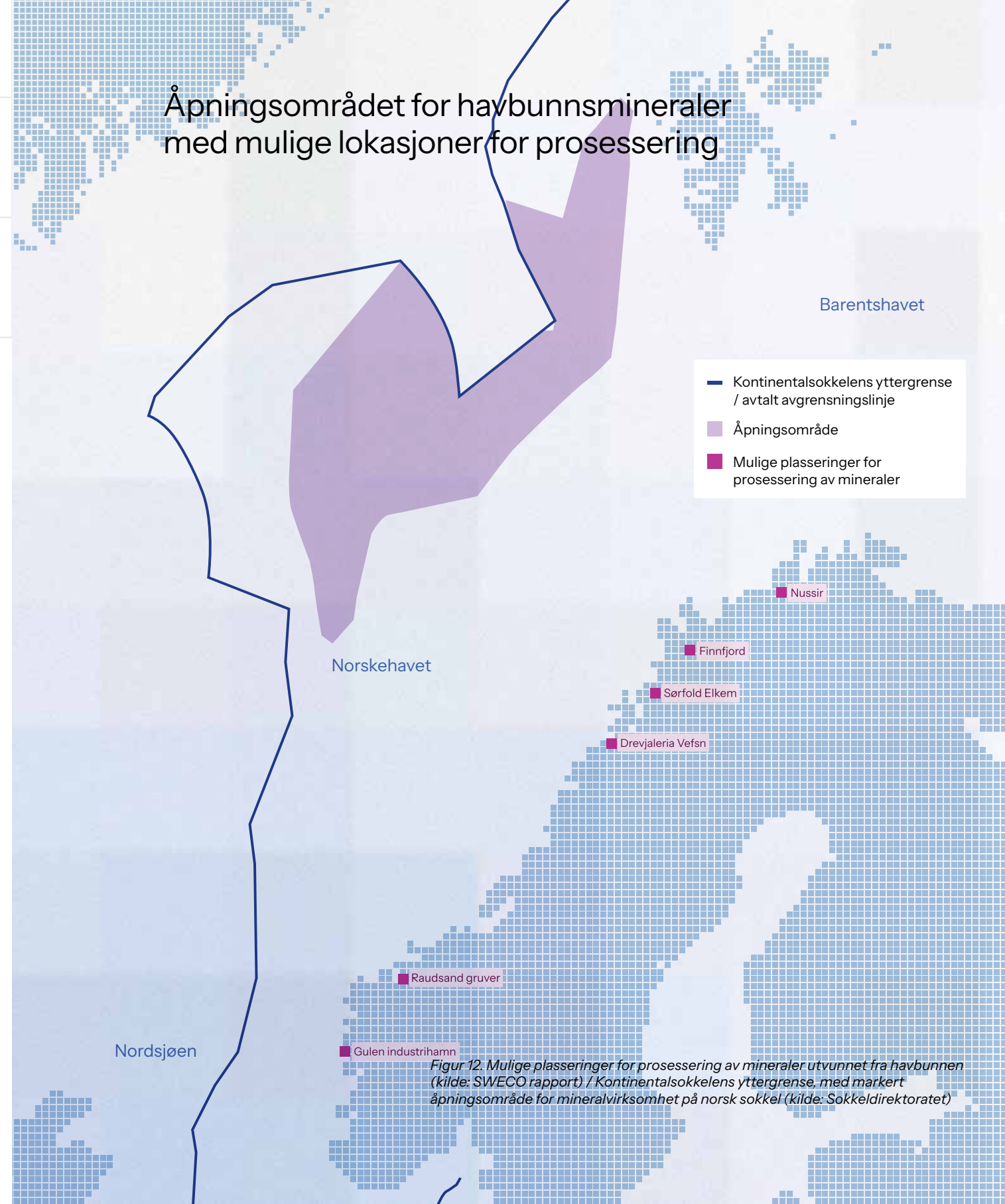
I en tid der elektrifisering, teknologi og forsvarsevne er svært viktig for utvikling av samfunnene, så kontrollerer Kina mellom 50 og 90 prosent av verdens mineralmarked. IEA anslår³⁷ at verdens behov for mineraler vil øke i takt med energiomstillingen og seksdobles innen 2050. En norsk havbunnsmineralnæring vil både kunne skape store verdier for Norge, men også sikre kritiske verdikjeder i forsvarsindustrien og andre næringer.

Kobber – et av de viktigste mineralene i det grønne skiftet – finnes i svært store og konsentrerte forekomster på sokkelen. Sokkeldirektoratet anslår³⁸ at Norge kan ha

mer enn 38 millioner tonn kobber på egen sokkel. Med en kobberpris på litt over 140 000 kroner per tonn (2026) betyr det at kobberet på norsk sokkel kan ha en verdi på over 5 300 milliarder kroner. En havbunns-mineralnæring vil ikke bare kunne skape en ny kontantstrøm til Norge som vil vokse i takt med at inntektene fra olje og gass avtar, men også gi nye arbeidsplasser både offshore og på land, særlig i Nord-Norge. På oppdrag fra Norsk forum for marine mineraler har Sweco pekt på Gulen, Raudsand, Vefsn, Sørfold, Finnfjord og Nussir som mulige plasseringer for prosessering av mineraler utvunnet fra havbunnen. En norsk havbunnsmineralnæring kan skape store verdier i disse områdene, samtidig som det sikrer økt aktivitet og bosetting i kritiske regioner.

³⁷ Critical minerals demand in the net zero pathway, 2020–2050 – Charts – Data & Statistics – IEA

³⁸ Ressursvurdering havbunnsmineraler, Sokkeldirektoratet

Tiltaksliste

Olje og gass

Det må legges til rette for en olje- og gassproduksjon på norsk sokkel som er i samsvar med Sökkeldirektoratets høye mulighetsbilde

Dette oppnås gjennom å:

- Fortsatt lete etter nye ressurser for å motvirke produksjonsfall på norsk sokkel.
- Videreføre og utvide TFO (tildeling i forhånsdefinerte områder) til alt tilgjengelig areal som per i dag er åpnet for petroleumsvirksomhet.
- Gjøre tilgjengelig tidligere åpnete og konsekvensvurderte områder med betydelige gassforekomster, særlig de vestlige delene av Nordland VI.
- Fortsette kunnskapsinnhenting gjennom Sökkeldirektoratet i uåpnede områder for å kunne forberede potensielle fremtidige åpningsprosesser
- Vurdere om SDØE gjennom Petoro kan beholde andeler i utvinningstillatelser med stort ressurspotensial og høyere geologisk risiko for å utløse mer leting.
- Nedjustere CO₂-avgiften etter hvert som kvoteprisen øker.
- I større grad tilpasse myndighets- og partnerskapsprosesser til mindre og tidssensitive prosjekter.
- Sørge for tettere involvering mellom myndigheter og rettighetshavere for å få til mer effektive og målrettede beslutningsprosesser.
- God samhandling mellom operatørselskapene og leverandørene for å sikre valg av gode konsepter som er tilpasset kostnadseffektiv gjennomføring og metode.

- Få aktørene i gassinfrastruktursystemet til å samarbeide enda bedre for å håndtere utfordringer knyttet til redusert lønnsomhet.
- Jevnlig gjennomgå tariffkomponenter med mål om høy ressursutnyttelse, effektiv bruk av eksisterende infrastruktur og realisering av lønnsomme ressurser.
- Legge til rette for virkemidler som kan realisere gasspotensial i Barentshavet.
- Økt bruk av digitaliserte løsninger og systemer som kan brukes på tvers av operatører og leverandører.
- Styrke petroleumsforskningen en langsiktig realfagstrategi.
- Et styrket og mer målrettet samarbeid mellom operatørselskap, leverandørindustri og myndigheter om kompetansebygging vil kunne gi direkte produktivetsgevinster og økt konkurransekraft.

Potensialet i marginale funn nær eksisterende infrastruktur må utnyttes.

Dette oppnås gjennom å:

- Gjennom rammeverk og insentiver legge til rette for industri/leverandør standardisering, gjenbruk, og muligheter for samarbeid om og deling av utstyr og tjenester, slik at kostnader, ressursbruk og gjennomføringstid reduseres.
- Sikre forutsigbar og kommersielt bærekraftig tilgang til eksisterende infrastruktur, slik at ressurser kan realiseres før denne faller bort.
- Etablere proporsjonale og mer forutsigbare beslutnings-, dokumentasjons- og myndighetsprosesser/-krav for akselererte utbygginger.
- Styrke informasjonsdeling mellom interessentskap i tidligfase for å legge til rette for raskere avklaring av område- og vertsalternativer.
- Fremme tidlig samhandling og områdebasert koordinering, slik at samfunnsøkonomisk optimale løsninger identifiseres og realiseres i tide på en sikker og bærekraftig måte.

Havvind

Havvind må utvikles til å bli en betydelig og lønnsom næring på norsk sokkel.

Dette vil kreve:

- En helhetlig tiltakspakke som for eksempel kombinerer skatte- og finansieringsvirkemidler og tiltak for redusert risiko i konsesjons- og gjennomføringsfasen.
- At fremtidige tildelingsmodeller baseres på en en-stegsmodell, hvor prosjektet og støtte tildeles i en prosess.
- En støttemekanisme med en tosidig differansekontrakt uten, eller med tilstrekkelig høyt støttetak og med tilstrekkelig varighet.
- At nye prosjektområder for havvind kun bør utlyses og tildeles dersom det foreligger et realistisk rammeverk for at prosjektområdet kan realiseres.
- At myndighetene gir NVE i oppdrag å identifisere ett til to nye områder på norsk sokkel for bunnfast havvind.
- At det legges til rette for en konkurransebasert auksjon om støtte til et prosjektområde for flytende havvind innen 2030.
- At ENOVA-programmet for uttesting av enkeltstående piloter videreføres, og ses i sammenheng med test- og demonstrasjonsarenaen på MET-senteret.
- At MET-senteret blir en strategisk test- og demonstrasjonsarena i Norge, og kan utvikle nødvendig nettinfrastruktur uavhengig av enkeltprosjekter som tester på senteret.
- Iverksettelse av tiltak som gir et godt beslutningsgrunnlag for et eventuelt hybridprosjekt fra Sørvestområdet.

CO₂-lagring

Norsk sokkels fortrinn som CO₂-lager må utvikles til en lønnsom næring for lagring av CO₂ fra norske og europeiske fangstaktører.

Dette oppnås gjennom:

- Etablere konsepter som tillater stordrifts-fordeler som forblir konkurransedyktige i et modent marked.
- Redusere investeringsrisiko for CO₂-lageraktører.
- Etablere grunnlag for lønnsom CO₂-fangst for norske utslipp.
- Etterstrebe at norske CO₂-lager kan benyttes på de samme (eller bedre) kommersielle vilkårene som CO₂-lager i andre land i Europa.

Havbunnsmineraler

Basert på kunnskap og fakta må det utvikles en lønnsom næring for utvinning av havbunnsmineraler som tar hensyn til både miljø og andre havnæringer.

Dette oppnås gjennom:

- En detaljert geologisk og geofysisk kartlegging av åpningsområdet på sokkelen.
- Industrielt samarbeid ved kartlegging, ved blant annet deling av miljødata.
- Videreutvikling av en moden og mobil offshoreteknologi for leting, miljøovervåking og produksjon.
- Etablering av helhetlig verdikjede for havbunnsmineraler gjennom samarbeid med relevante havner, forsyningstjenester, mottak av mineraler, og prosesseringsindustri.
- Samarbeid med fagskoler/høyskoler/universiteter for å utvikle relevante utdanningsløp.
- Støtte til utvikling av mineralvirksomhet til havs gjennom videre ressurskartlegging, datainnsamling, industriell og miljømessig kunnskapsbygging, samt forskning og utvikling i en tidlig fase.
- Midler til Sökkeldirektoratet for ressurs- og miljøkartlegging på havbunnen i den ytre del av den økonomiske sonen på norsk sokkel.
- Skrittvis og forutsigbar åpningsprosess for havbunnsmineralnæringen, med rammevilkår som gjør det attraktivt å investere.

